

รายงาน

วิชา 177404 กฎหมายกับสังคม

เรื่อง

ความเป็นไปของสังคมและกฎหมายในยุคโลกาภิวัตน์

จัดทำโดย

นายจตุรงค์ ศรีโชติ

รหัสนักศึกษา 512010009

ผู้สอน

อาจารย์ไพสิฐ พาณิชย์กุล

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำนำ

คำกล่าวที่ว่า“ที่ได้มีสังคมที่นั่นมีกฎหมาย”นั้นได้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับกฎหมาย ที่เมื่อเกิดการรวมกลุ่มขึ้นมาเป็นสังคมแล้วก็ย่อมจะต้องมีกฎเกณฑ์หรือกฎหมายขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดความสัมพันธ์ในบริบททางสังคมให้เกิดความประพฤติปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน ให้เกิดความสงบสุข ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม ซึ่งเมื่อบริบททางสังคมหรือกฎหมายได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ต่างก็ย่อมส่งผลกระทบต่อกันและกันที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องเชื่อมโยงกัน โดยเราไม่สามารถที่จะมีกฎหมายโดยไม่มีสังคมและจะมีสังคมโดยไม่มีกฎหมายไม่ได้

ในงานชิ้นนี้ต้องการที่จะกล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงของบริบทในทางสังคมที่เกิดขึ้นมาแล้วหรือที่กำลังเป็นไปว่าให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อระบบกฎหมายอย่างไรบ้าง และการเปลี่ยนแปลงของระบบกฎหมายนั้นได้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อบริบทในทางสังคมอย่างไรเป็นสำคัญ ซึ่งปัจจุบันแล้วกระแสของยุคโลกาภิวัตน์นับว่ามีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างมากทั้งทางด้านบริบททางสังคมและทางกฎหมาย เนื้อหาส่วนใหญ่จึงได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมและกฎหมายอิงกับช่วงของยุคโลกาภิวัตน์ ตามที่ผู้จัดทำได้มองเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ประกอบกับข้อมูลที่ได้มีการค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งหากมีความผิดพลาดประการใดก็อภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

จตุรงค์ ศรีไชติ

ผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทนำ	1
สังคมและมนุษย์กับกฎหมาย	2
โลกาภิวัตน์กับการเปลี่ยนแปลงสังคมและกฎหมาย	4
ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ต่อสังคมไทย	7
การเมืองกับโลกาภิวัตน์	8
การเมืองการปกครองของไทยกับโลกาภิวัตน์	12
เศรษฐกิจกับโลกาภิวัตน์	17
เศรษฐกิจกับสังคมไทย	20
สภาพสังคมด้านอื่น ๆ ของสังคมไทยกับโลกาภิวัตน์	23
สรุป	26

บทนำ

ในเรื่องบริบทหรือความสัมพันธ์ในทางสังคมกับกฎหมายนั้นมีความคล้ายคลึงกันว่า “ที่ใดมีสังคม ที่นั่นมีกฎหมาย” เป็นถ้อยคำที่เป็นที่รู้จักกันดีในวงการของนักกฎหมายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย นั่นคือไม่ว่าที่ใดก็ตามที่ได้มีบุคคลรวมกันเป็นสังคมแล้ว ก็จะมีการสร้างกฎเกณฑ์ต่าง ๆ หรือกฎหมายขึ้นมากำหนดความสัมพันธ์ภายในสังคมนั้น ๆ เพื่อให้สังคมดำเนินไปได้อย่างปกติสุข และหากพิจารณาในทางตรงกันข้ามแล้วก็จะเห็นว่าหากไม่มีสังคมเกิดขึ้นมาแล้ว ก็คงอาจจะไม่มีกฎหมายเกิดขึ้น เพราะกฎหมายนั้นก็ถือว่าเป็นเครื่องมือในทางสังคมอย่างหนึ่งในการกำหนดความสัมพันธ์ และการไม่มีความสัมพันธ์หรือการเปลี่ยนแปลงในทางสังคมเกิดขึ้นก็ไม่จำเป็นจะต้องกำหนดกฎเกณฑ์หรือกฎหมายควบคุมใด ๆ ขึ้นมาแต่อย่างใด ดังนั้นในการอธิบายหรือทำความเข้าใจในทางกฎหมายได้จึงต้องมีความเข้าใจในทางสังคมควบคู่กันไปด้วย

จากที่อธิบายไปแล้วว่าปรากฏการณ์หรือบริบทในทางสังคมนั้นมีความสัมพันธ์กับระบบกฎหมาย โดยกฎหมายถือว่าเป็นเครื่องมือในการจัดความสัมพันธ์ในทางสังคม ซึ่งเมื่อบริบทในทางสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป กฎหมายก็อาจมีการเปลี่ยนไปทั้งเรื่องแนวคิด ตัวกฎหมายและกลไกการบังคับใช้ให้สอดคล้องกับสังคมหรือในทางตรงกันข้ามเมื่อกฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงไป บริบทต่าง ๆ ในทางสังคมก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกฎหมายด้วย ซึ่งบริบทในทางสังคมที่นี้อาจหมายถึง การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม หรือโครงสร้างสังคมอื่น ๆ อาจเป็นสิ่งที่อยู่ภายในสังคมเองหรืออาจเป็นสิ่งภายนอกสังคมก็ได้ และก็คงอาจจะปฏิเสธไม่ได้ว่าทั้งบริบทสังคมและระบบกฎหมายนั้นต่างก็มีความเป็นพลวัตเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

และพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบันแล้ว เรียกได้ว่าเป็นช่วงของยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งนับว่าเป็นช่วงที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านของสังคมที่สำคัญมาก อีกทั้งเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงสังคมในโลกอย่างหนึ่งที่ใหญ่และมีผลต่อประเทศต่าง ๆ ในโลกเป็นอย่างมากตั้งแต่วิธีการดำรงชีวิตของบุคคลตั้งแต่ระดับปัจเจกชนไปจนถึงในระดับรัฐ รวมทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม กฎหมาย เทคโนโลยี และระบบสิ่งแวดล้อมอย่างมากมาย และในความเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้านที่ได้รับผลจากโลกาภิวัตน์นั้นต่างก็มีผลกระทบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งกันและกันได้ด้วยเช่นกัน และก็คงจะกล่าวไปเลยไม่ได้ว่าโลกาภิวัตน์นั้นดีหรือไม่ดีอย่างไรนั้นก็ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกับบริบทในทางสังคม และอาจรวมถึงการปรับตัวของสังคมให้สอดคล้องกับโลกาภิวัตน์ด้วยก็ได้ ดังนั้นจึงถือ

ได้ว่าโลกาภิวัตน์ก็เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีผลกระทบต่อระบบกฎหมาย และระบบกฎหมายนั้นก็อาจมีผลกระทบต่อโลกาภิวัตน์ได้เช่นกัน และจะได้อธิบายถึงรายละเอียดต่อไป

สังคมและมนุษย์กับกฎหมาย

ความหมายของสังคมนั้นมีอยู่หลายความหมายด้วยกันซึ่งได้แก่

เสถียรโกเศศ ให้ความหมายไว้ว่า “มนุษย์ที่รวมกันอยู่เป็นหมู่คณะ ที่มีทั้งหญิงและชาย ตั้งภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่ง ณ ที่ใดที่หนึ่งเป็นประจำเป็นเวลานานพอสมควร พอเรียนรู้และปรับปรุงตนเองแต่ละคนได้และประกอบการทำงานเข้ากันได้ดี มีความสนใจร่วมกันในสิ่งอันเป็นมูลฐานแห่งชีวิต มีการครองชีพความปลอดภัยทางร่างกายก็เป็นส่วนหนึ่งของส่วนรวม มนุษย์ที่รวมกันเป็นคณะตามเงื่อนไขที่กล่าวมานี้เรียกว่า “สังคม”

ตามความเห็น ดร. ประสาท หลักศิลา “สังคม คือ การที่มนุษย์พวกหนึ่ง ๆ ที่มีอะไรส่วนใหญ่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน เช่น ทักษะคติ คุณธรรม ธรรมเนียมประเพณี ได้มาอยู่รวมกันด้วยความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันและมาอยู่ในเขต เดียวกันอย่างถาวร”

ตามความเห็น John F. Cuber “สังคมอาจให้คำจำกัดความว่า ในฐานะเป็นกลุ่มของประชาชนที่อาศัยอยู่รวมกันเป็นเวลานานพอที่มีการจัดระเบียบร่วมกันและเห็นว่าพวกเขาแตกต่างไปจากกลุ่มอื่น”

ตามความเห็นของ Gidding “สังคม คือ สมาคม, การจัดระเบียบ, ผลของความสัมพันธ์กันอย่างมีระเบียบที่แต่ละคนได้ก่อตั้งขึ้นร่วมกัน”

ตามความเห็นของ Mores Ginberge “สังคม คือ การรวมกลุ่มของบุคคลที่ก่อตั้งขึ้นโดยการสัมพันธ์อันมั่นคง หรือแบบอย่างแห่งพฤติกรรมที่ทำให้พวกเขาแตกต่างไปจากกลุ่มอื่นเป็นในรูปของความสัมพันธ์กัน หรือผู้อื่นแตกต่างไปจากพวกเขาในเรื่องของพฤติกรรม”

จากความหมายที่กล่าวมาก็สามารถสรุปได้ว่า สังคมหมายถึง กลุ่มคนมากกว่าสองคนขึ้นไป ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นเวลายาวนานในขอบเขตหรือ พื้นที่ กำหนด ณ ที่ใดที่หนึ่ง มีการติดต่อสัมพันธ์กันประกอบไปด้วยสมาชิกที่หลากหลาย ภายใต้กฎเกณฑ์หรือระเบียบเดียวกัน โดยมีวัฒนธรรม ระเบียบแบบแผนในการดำเนินชีวิตเป็นของตนเอง ปฏิบัติหน้าที่และแสดงบทบาทเพื่อให้สังคมมีการดำรงความเป็นปึกแผ่น มั่นคงถาวร โดยสังคมนั้นมีลักษณะได้แก่ เป็นนามธรรม คือ เป็นสิ่งไม่มีชีวิต จับต้องไม่ได้ กำหนด

ขึ้นมาเพื่อให้รู้ว่าสิ่งใดจะเป็นสังคมและคนในสังคมนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร, มีทั้งการร่วมมือกันและการขัดแย้งกัน ฯลฯ เป็นต้น และหน้าที่ของสังคมนั้น ก็เช่น กำหนดระเบียบแบบแผน เพื่อให้ผู้คนในสังคมได้ใช้เป็นวิถีในการดำเนินชีวิตร่วมกัน, การสร้างวัฒนธรรมและพัฒนาวัฒนธรรมของสังคม ทั้งในด้านที่เป็นวัตถุและวัฒนธรรมมิใช่วัตถุ, การควบคุมสังคม เพื่อให้ผู้คนดำเนินไปตามบรรทัดฐานของสังคมจะได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข, จัดให้มีการอบรมเรียนรู้ระเบียบแบบแผนของสังคม เพื่อให้ผู้คนในสังคมปฏิบัติตนให้ถูกต้องเป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม เป็นต้น

และมนุษย์นั้นก็คือคนที่อยู่ในสังคมซึ่งต่างก็มีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันไปตามปัจจัย เช่น อายุ, สถานภาพและบทบาท เป็นต้น โดยมนุษย์จำเป็นต้องอยู่กันเป็นกลุ่ม มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้นมิได้มีมาแต่กำเนิด แต่เกิดจากการที่มนุษย์ได้เป็นสมาชิกของสังคม ทำให้มนุษย์เรียนรู้แบบแผนต่าง ๆ โดยเฉพาะของสังคม และความรู้จากแบบแผนมนุษย์ในรุ่นก่อน ๆ ที่ได้หล่อหลอมและพัฒนามาขึ้นล้วนมีอิทธิพล และมีส่วนทำให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถยังชีพอยู่สังคมได้อย่างมั่นคง

ส่วนกฎหมายนั้น ก็คือกฎเกณฑ์ หรือระเบียบแบบแผนที่ได้ตั้งขึ้นในสังคม เพื่อจัดการหรือควบคุมความสัมพันธ์ที่ได้เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งหากผู้ใดละเมิดหรือฝ่าฝืนแล้วก็อาจมีวิธีการลงโทษตามวิธีในสังคมนั้น ๆ โดยอาจจะเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่เป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้ ซึ่งนอกจากกฎหมายแล้วก็มีกฎเกณฑ์อื่น ๆ เช่น บรรทัดฐาน, จารีต, ประเพณี, ความเชื่อ, คำสอนศาสนา เป็นต้น

ดังนั้นจากที่กล่าวมาแล้วจึงพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของสังคมและมนุษย์กับกฎหมายได้ว่า สังคมนั้นจะต้องประกอบด้วยคนหรือมนุษย์หลาย ๆ คน หรือการรวมตัวกันของคนหรือมนุษย์ โดยมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งเมื่อในสังคมหนึ่ง ๆ นั้นประกอบไปด้วยหลาย ๆ คนแล้วก็ย่อมมีทั้งความร่วมมือและความขัดแย้งไปเป็นธรรมดา สิ่งที่จะมาจัดการความขัดแย้งหรือควบคุมให้สังคมเกิดความสงบสุขได้นั้นก็คือกฎเกณฑ์ ระเบียบหรือข้อตกลงของคนส่วนใหญ่ในสังคม ซึ่งกฎหมายก็เป็นกฎเกณฑ์อย่างหนึ่งที่เป็นเครื่องมือในการจัดการความสัมพันธ์ของคนในสังคมที่ปัจจุบันหลาย ๆ สังคมใช้กันเป็นส่วนใหญ่ และหากพิจารณาดี ๆ แล้วในสังคมหนึ่ง ๆ ก็มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีพลวัตไปได้อยู่ตลอดเวลา ซึ่งความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมก็อาจเปลี่ยนแปลงไปตามด้วย ดังนั้นกฎหมายซึ่งเป็นเครื่องมือในการจัดการความสัมพันธ์ในสังคมก็จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องตามบริบทในทางสังคมด้วย และในทางกลับกันหากกฎหมายได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว บริบททางสังคมก็อาจจำเป็นต้องได้รับผลกระทบเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับ

กฎหมายด้วยเช่นกัน เช่น ในยุคโลกาภิวัตน์ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางสังคมอย่างมากไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการปกครอง หรือวัฒนธรรม ต่างก็มีผลต่อระบบกฎหมายที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสังคมที่ได้เปลี่ยนแปลงสู่ยุคโลกาภิวัตน์ด้วยเช่นกัน

โลกาภิวัตน์กับการเปลี่ยนแปลงสังคมและกฎหมาย

เมื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบันแล้ว เรียกได้ว่าเป็นช่วงของยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งนับว่าเป็นช่วงที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านของสังคมที่สำคัญมาก ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย เทคโนโลยี การสื่อสาร รวมทั้งระบบสิ่งแวดล้อมอย่างมาก และในความเป็นจริงเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้านที่ได้รับผลจาก โลกาภิวัตน์นั้นต่างก็มีผลกระทบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งกันและกันได้ด้วยเช่นกัน

โดยโลกาภิวัตน์(globalization)เป็นคำศัพท์เฉพาะที่บัญญัติขึ้นเพื่อตอบสนองปรากฏการณ์ของสังคมโลกที่เหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในบางส่วนส่วนใดของโลกและได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรวดเร็วและสำคัญต่อส่วนต่าง ๆ ของโลกตามมา และสำหรับความหมายนั้นตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึง "การแพร่กระจายไปทั่วโลก; การที่ประชาคมโลกไม่ว่าจะอยู่ ณ จุดใด สามารถรับรู้ สัมพันธ์ หรือรับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วกว้างขวางซึ่งเนื่องมาจากการพัฒนาระบบสารสนเทศเป็นต้น" หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการทำให้แพร่หลายไปทั่วโลก ความเป็นไปทั่วโลก การเปลี่ยนแปลงที่กระทบถึงกันทั่วโลก การเกี่ยวโยงกันทั่วโลก การแผ่ถึงกันทั่วโลก การเข้าถึงโลก อันเป็นยุคที่มีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในด้านต่างๆ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร และการคมนาคมขนส่ง และผลที่ได้รับนั้นคือการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี และวัฒนธรรมที่ทำให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างปัจเจก ชุมชน ธุรกิจ และประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้เข้ามาใกล้ชิดกันมากขึ้นทั้งในรูปของทุน และข้อมูล รวมทั้งค่านิยมบางประการ

และจากความหมายดังกล่าวจึงพิจารณาลักษณะของยุคโลกาภิวัตน์ได้ว่าเป็นยุคที่ไร้พรมแดนด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องข้อมูลข่าวสาร และเกิดจากโลกาภิวัตน์เกิดจากสี่รูปแบบพื้นฐานของการเคลื่อนย้ายทุนในเศรษฐกิจโลก ที่สำคัญ ได้แก่ ทุนมนุษย์(เช่น การอพยพเข้าเมือง การย้ายถิ่น การอพยพจากถิ่นฐาน การเนรเทศ ฯลฯ), ทุนการเงิน (เช่น เงินช่วยเหลือ หนี้ หนี้สินเชื่อและการกู้ยืม ฯลฯ), ทุนทรัพยากร (เช่น พลังงาน โลหะ สินแร่ ไม้ ฯลฯ) และทุนอำนาจ (เช่น กองกำลังความมั่นคง พันธมิตร กองกำลังติดอาวุธ ฯลฯ) เป็นต้น และนอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญดังกล่าว ได้แก่

ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ข่าวสาร การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว(โดยเฉพาะการเคลื่อนไหวด้านเศรษฐกิจและการลงทุนทำได้สะดวกขึ้น), การล่มสลายของลัทธิอุดมการณ์สังคมนิยม ที่มีผลให้ระบบทุนนิยมหรือระบบตลาดนั้นมีบทบาทในหลาย ๆ ประเทศ, การเกิดขึ้นของระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศใหม่ที่มีการปรับเปลี่ยนเศรษฐกิจระหว่างประเทศให้มีการเปิดตลาดมากขึ้นและเป็นมาตรฐานในประเทศต่าง ๆ และ การขยายตัวขององค์การระหว่างประเทศที่ทำหน้าที่ด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิทธิมนุษยชน การทหาร เป็นต้น โดยก่อนที่จะเปลี่ยนแปลงมาถึงยุคโลกาภิวัตน์นั้น ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงมาเรื่อย ๆ ดังนี้ คือ

1. ยุคเกษตรกรรม สภาพเศรษฐกิจและสังคมเป็นสังคมแบบดั้งเดิม การผลิตด้านการเกษตรเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ พึ่งพาธรรมชาติ สังคมเรียบง่ายไม่ซับซ้อนเป็นยุคอดีตจนก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม

2. ยุคอุตสาหกรรม มีการนำเครื่องจักรไอน้ำมาพัฒนาไปสู่เครื่องจักรกล มาใช้ เป็นพลังการผลิตแทนแรงงานคน และสัตว์ ก่อให้พลังการผลิตจำนวนมาก ทำให้สภาพสังคมเปลี่ยนไปสู่ การตลาดและการบริโภคนิยม ก้าวเข้าสู่ความทันสมัย สภาพสังคมซับซ้อน มีความหลากหลายมากขึ้น ซึ่งต่อจากยุคเกษตรกรรมมาจนถึงก่อนปัจจุบัน

3. ยุคโลกาภิวัตน์ มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาเชื่อมโยงระบบโทรศัพท์ โทรสารติดต่อทั่วโลก เป็นยุคโลกไร้พรมแดนการติดต่อสื่อสารรวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมากมาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม กฎหมายและสังคม จนบางครั้งคนในสังคมปรับตัวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกดังกล่าว เป็นยุคที่ต่อจากยุคอุตสาหกรรมจนถึงปัจจุบัน

ซึ่งทั้งสามยุคที่กล่าวมานั้นได้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมในด้านต่าง ๆ มากมาย และในทีนี้จะได้ขอกกล่าวถึงยุค โลกาภิวัตน์เป็นสำคัญว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร และการเปลี่ยนแปลงนั้นได้เกิดผลกระทบต่อด้านต่าง ๆ ในทางสังคมอย่างไรบ้าง ดังต่อไปนี้

1. **ด้านการเมือง** สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจที่มีการรวมกลุ่มกันมากขึ้น และใกล้ชิดกันมากขึ้น หรือการเปลี่ยนแปลงทางด้านนิเวศสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดการขยายตัวทางการเมืองในทางระหว่างประเทศของแต่ละรัฐมากขึ้น และการเมืองจำต้องเกิดการปรับตัว ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ เช่น ระบอบการปกครอง หรือเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายภายในรัฐ เป็นต้น

2. **ด้านเศรษฐกิจ** จากการศึกษาที่ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการขนส่งนั้นเกิดการเอื้อประโยชน์ต่อระบบการตลาดเสรีนิยมเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดการเคลื่อนย้าย สินค้า บริการ และเงินทุน จากประเทศที่พัฒนาแล้วซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นประเทศทางตะวันตก เช่น สหรัฐอเมริกา ประเทศในทวีปยุโรป ฯลฯ เป็นต้น ไปสู่ประเทศที่กำลังพัฒนาหรือเป็นชายขอบของการพัฒนา (การพัฒนาในที่นี้คือนเน้นการสะสมทุนเป็นหลัก) การเคลื่อนย้ายดังกล่าวทำให้เกิดการเปิดตลาดโลกและเป็นความต้องการในเรื่องเกี่ยวกับทรัพยากรอันอุดมสมบูรณ์ แรงงานที่ราคาถูกในประเทศกำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนาของ

ประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งนำมาซึ่งผลกระทบในประเทศที่กำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และด้านสังคม ซึ่งเป็นผลจากโลกาภิวัตน์ที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงเศรษฐกิจในทางระหว่างประเทศมากขึ้น และโลกาภิวัตน์ด้านเศรษฐกิจก็มักจะเกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น ทุน(เป็นไปตามอุดมการณ์ทางระบบทุนนิยมที่เน้นการค้าเสรี เน้นการสะสมทุน ต้องการให้มีการเปิดตลาดข้ามพรมแดนทั่วโลก และอาจนำมาซึ่งความไม่เท่าเทียมกันระหว่างประเทศ ภายใต้ระบบการค้าเสรี), การถูกรวบงำทางด้านข้อมูล และข่าวสาร(จากการที่มีการเชื่อมโยงทางการสื่อสารอย่างรวดเร็ว ประเทศที่พัฒนาแล้วย่อมได้เปรียบในการสร้างข้อมูลข่าวสาร และอาจเป็นผลให้เกิดข้อมูลฝ่ายเดียว ซึ่งมีผลต่อการบริโภค วัฒนธรรมได้), ค่านิยม(เช่นค่านิยมทางการเมืองจะต้องเป็นประชาธิปไตยเป็นแนวทางเดียวกันเท่านั้นเนื่องจากระบบนี้เปิดทางสะดวกต่อการเปิดการค้าเสรีได้ หรือเรื่องค่านิยมทางสังคมไม่ว่าจะเป็นกรบริโภคนิยม วัตถุนิยม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็ล้วนเป็นผลเนื่องมาจากข้อมูลข่าวสารจากประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งสิ้น) เป็นต้น

3. **ด้านสังคม** ผลกระทบของโลกาภิวัตน์นั้นมีผลต่อวิถีชีวิตของบุคคลตั้งแต่ระดับปัจเจกชนไปจนถึงระดับรัฐ อาชีพการงาน วัฒนธรรม อัตลักษณ์ของบุคคลในสังคม ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งเป็นผลจากโลกาภิวัตน์ที่ไม่สนองตอบหรือสอดคล้องกับสังคมนั้น ๆ

4. **ด้านวัฒนธรรม** การแพร่หลายของค่านิยม บรรทัดฐาน และวัฒนธรรมจากประเทศที่พัฒนาแล้ว จะยิ่งช่วยส่งเสริมแนวคิดแบบทุนนิยมที่เน้นการสะสมเป็นหลัก ยิ่งสะสมมากยิ่งดี ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคเกิดขึ้น อีกทั้งความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีทุกด้าน เช่น การติดต่อสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ดาวเทียม เคเบิลทีวี จะเป็นสิ่งทำลายสิ่งขวางกั้นทางวัฒนธรรมไม่ว่าจะอยู่แห่งใดในโลก และขณะเดียวกันก็ค่อยๆ แทรกซึม ค่านิยม บรรทัดฐาน และวัฒนธรรมที่มีแนวโน้มเอื้อหนุนต่ออุดมการณ์แบบทุนนิยมที่เน้นการสะสม ก็จะทำให้วัฒนธรรมท้องถิ่นหรือดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

5. **ด้านกฎหมาย** เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในด้านต่าง ๆ ทางสังคมทั้งการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ในฐานะที่กฎหมายเป็นเครื่องมือกำหนดความสัมพันธ์ในสังคมจึงจำเป็นที่กฎหมายจะต้องมีการปรับเปลี่ยนไปตามบริบททางสังคมที่ได้เปลี่ยนแปลงไปให้สอดคล้องด้วยเพื่อจะได้เกิดความสงบสุขในสังคมและทำให้สังคมขับเคลื่อนได้ต่อไป จึงถือว่าโลกาภิวัตน์นั้นได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบกฎหมายในสังคมได้ไปอย่างมาก เช่น เกิดระเบียบทางเศรษฐกิจของโลกที่สนับสนุนระบบต่อทุนนิยม และมีผลต่อการเปิดการค้าระหว่างประเทศอย่างเสรี หรือกฎหมายในรัฐบางครั้งจะต้องนำกฎหมายในทางระหว่างประเทศมาใช้บังคับภายในรัฐ เป็นต้น

จากที่กล่าวมานั้นสรุปได้ว่า โลกาภิวัตน์เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงสังคมในโลกอย่างหนึ่งที่ใหญ่มากและมีผลต่อประเทศต่าง ๆ ในโลกเป็นอย่างมากตั้งแต่วิถีการดำรงชีวิตของบุคคลตั้งแต่ระดับปัจเจกชนไปจนถึงในระดับรัฐ รวมทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม กฎหมาย และเทคโนโลยี และเมื่อกล่าวถึงในทางกฎหมายนั้นก็กล่าวได้ว่าโลกาภิวัตน์นั้นเมื่อได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทาง

สังคมด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยีแล้วก็ย่อมทำให้ความสัมพันธ์ในทางสังคมนั้นเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เช่นการสื่อสารที่ติดต่อกันได้อย่างรวดเร็วทำให้การได้รับข้อมูลข่าวสารนั้นสะดวกเป็นอย่างมาก เป็นต้น ซึ่งแน่นอนว่ากฎหมายเดิม ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือกำหนดความสัมพันธ์ในลักษณะเก่าของสังคมนั้นย่อมไม่สอดคล้องกับภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ก็จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนไปด้วย แต่ในทางตรงกันข้ามก็อาจเป็นไปได้ว่าเพื่อให้เกิดการควบคุมภาวะโลกาภิวัตน์ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงบางลักษณะแล้วกฎหมายก็อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภาวะสังคมที่ได้รับผลจากโลกาภิวัตน์นั้นได้เช่นกัน และก็อาจจะกล่าวไปเลยไม่ได้ว่าโลกาภิวัตน์นั้นดีหรือไม่ดีอย่างไรนั้นก็ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกับบริบทในทางสังคม และอาจรวมถึงการปรับตัวของสังคมให้สอดคล้องกับโลกาภิวัตน์ด้วยก็ได้

ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ต่อสังคมไทย

จากการที่กระแสของโลกาภิวัตน์นั้นได้มีผลกระทบต่อหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก ก็ย่อมเป็นการแน่นอนว่าโลกาภิวัตน์ก็ย่อมมีผลกระทบต่อประเทศไทยด้วยเช่นกันทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยี รวมถึงกฎหมาย ลักษณะในสังคมไทยนั้นเป็นสังคมแบบเกษตรกรรมการที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมแบบอุตสาหกรรมตามลักษณะของโลกาภิวัตน์แบบรวดเร็ว นั้นคงเป็นการยากมากเนื่องจากจะต้องมีการพัฒนาด้านความรู้ เทคโนโลยี ให้พร้อมและการปรับตัวแบบค่อยเป็นค่อยไปจึงจะทำให้เกิดความสอดคล้องกับลักษณะของโลกาภิวัตน์และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมไทยได้ แต่แน่นอนว่าเมื่อสังคมไทยอยู่ ๆ ก็ได้เปลี่ยนแปลงให้สังคมเข้าสู่กระแสของโลกาภิวัตน์เลยนั้นย่อมทำให้สังคมไทยปรับตัวไม่ทัน เช่น คนในสังคมไทย ค่านิยม วัฒนธรรม งบประมาณการใช้จ่าย การเคลื่อนย้ายแรงงาน การขยายตัวของชนบทไปสู่ภาวะการถดถอยเป็นเมือง ภาวะสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

และจากที่สภาวะของโลกาภิวัตน์นั้นมีลักษณะที่ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารหรือการเข้าถึงข้อมูลระหว่างกันอย่างรวดเร็วย่อมเป็นปัจจัยต่อการเคลื่อนย้ายทุน หรือการบริการในระบบทุนนิยมได้สะดวกมากยิ่งขึ้น และในระบบทุนนิยมนั้นเน้นการส่งเสริมการแสวงหากำไรให้ได้มากที่สุด มีการแข่งขันการอย่างเสรี ใครที่มีทุนสะสมมากย่อมได้เปรียบและมีอำนาจในทางสังคม ซึ่งทำให้เกิดความไม่เสมอภาคขึ้นในทางสังคมทั้งที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็ได้กำหนดถึงความเสมอภาคของบุคคลว่าทุกคนเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย แต่หลักการนี้เป็นเพียงทฤษฎีแนวคิดเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติแล้วได้เกิดความไม่เสมอภาคหรือความเหลื่อมล้ำขึ้นอย่างมาก คนที่มีทุนมากก็มีอำนาจในสังคมและมักได้รับการปฏิบัติในทางกฎหมายแตกต่างจากผู้ที่ไม่มีทุนมากอันเป็นการเลือกปฏิบัติ และเกิดความไม่เป็นธรรมเกิดขึ้น นอกจากนี้การเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศนั้นสำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วที่ได้เข้ามาลงทุนนั้นต่างก็ต้องการทรัพยากร หรือแรงงานที่ถูกในการเป็นปัจจัยการผลิต และประเทศไทยเมื่อเข้าสู่กระแสโลกาภิวัตน์นั้นก็มีความจำเป็นจะต้องพึ่งพาเทคโนโลยี และความรู้ในการพัฒนาประเทศของประเทศที่พัฒนาแล้วก็ต้องยอมรับการลงทุนซึ่งการเข้ามาลงทุนนั้นย่อมส่งผลสำคัญไม่ว่าจะเป็นการเมืองที่ทำให้การกำหนด

นโยบายเกิดการแทรกแซงได้ การลดข้อจำกัดด้านสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดสภาพเสื่อมโทรม ด้านสังคมเกิดการพัฒนามาจากภาวะชนบทสู่การเป็นเมืองมากขึ้น การเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรสู่ภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น ซึ่งเมื่อภาครัฐได้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นและไปกำหนดกฎหมายเป็นข้อจำกัดด้านการลงทุนแล้วก็อาจจะมีผลทำให้เกิดการย้ายทุนการผลิตไปที่อื่นและส่งผลกระทบต่อมาอีกได้ เช่น สถานภาพของเศรษฐกิจของประเทศ ภาวะการว่างงานภายในประเทศ เป็นต้น

แม้โลกาภิวัตน์จะส่งผลกระทบต่อสังคมไทยก็ตาม แต่ก็ยังมีผลดีต่อสังคมไทยเช่นกัน นั้น โดยสามารถทำให้เกิดการเข้าถึงความรู้และเทคโนโลยี และการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ซึ่งมีผลต่อการเมืองที่ทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ประชาชนเข้ามามีส่วนในการใช้อำนาจอธิปไตยที่เป็นของประชาชนเอง ประชาชนเข้าถึงการศึกษา เกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง การได้นำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรเพิ่มผลผลิตได้จำนวนมาก เป็นต้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สภาพของโลกาภิวัตน์นั้นเกิดผลกระทบต่อสังคมไทยทั้งในด้านบวกและลบ เพราะถ้าหากได้กล่าวเข้าไปสู่การพยายามที่จะก้าวให้ทันกระแสโลกาภิวัตน์แล้วก็อาจเป็นการทำลายศักยภาพของคน ชุมชน ท้องถิ่น ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมใดหรือเป็นภาวะที่เรียกว่า “ทันสมัยแต่ไม่พัฒนา” แต่ถ้าหากไม่ก้าวเข้าสู่กระแสโลกาภิวัตน์แล้วก็เกิดผลกระทบได้ที่ทำให้ไม่เกิดการพัฒนาประเทศเกิดขึ้น และในสถานการณ์ปัจจุบันแล้วก็คงเป็นการยากที่จะหลีกเลี่ยงกระแสโลกาภิวัตน์เนื่องจากได้มีการแทรกซึมไปทั่วโลกแล้ว ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตามแม้สังคมไทยจะเข้าหรือไม่เข้าสู่กระแสโลกาภิวัตน์ก็ตาม โลกาภิวัตน์ก็ย่อมมีผลต่อระบบกฎหมายเนื่องจากแม้จะไม่มีพลังที่ทำให้เกิดผลกระทบจากภายในก็ตามแต่ก็ยังคงมีพลังทางสังคมจากภายนอกเข้ามาสู่สังคมไทยอยู่นั่นเอง

การเมืองกับโลกาภิวัตน์

เมื่อกล่าวถึงการเปลี่ยนของสังคมในเรื่องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ถ้าเป็นสังคมในระดับโลกแล้วนั้นมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือในช่วงของการเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นรัฐสมัยใหม่ในหลาย ๆ ประเทศ นับแต่ศตวรรษที่ 16 นั้น ที่ค่อย ๆ มีความพยายามพัฒนาระบบความมั่นคงและระบบกฎหมายระหว่างประเทศให้เกิดความเข้มแข็งมากขึ้น ได้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยที่ว่า องค์ประกอบของการเป็นและการดำรงอยู่ของรัฐซึ่งนอกจากจะมีประชากร ดินแดน รัฐบาลแล้ว ที่สำคัญคือต้องมีอำนาจอธิปไตยด้วย หากไม่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเองแล้วก็ถือว่าไม่มีความเป็นรัฐแต่อย่างใด ซึ่งอำนาจอธิปไตยนั้นอธิบายได้ว่าเป็นสิ่งที่ทำให้รัฐนั้น ๆ สามารถตัดสินใจกระทำการต่าง ๆ ภายในรัฐของตนเองได้โดยปราศจากการแทรกแซงของอำนาจจากรัฐอื่น ๆ หรือภายนอก

อำนาจอธิปไตยนั้น มีลักษณะที่สำคัญคือ มีความเด็ดขาดที่ไม่มีอำนาจใดเหนือกว่าภายในรัฐนั้น ๆ, มีลักษณะที่มีความครอบคลุมและเหนือกว่าทุกองค์กรและบุคคลภายในขอบเขตของรัฐ, มีลักษณะถาวร ตราบเท่าที่รัฐนั้นยังคงอยู่ และ แบ่งแยกไม่ได้ คือไม่อาจแบ่งออกเป็นส่วน ๆ ได้ แต่ในเรื่องการแบ่งแยกที่ว่า เป็นอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการนั้น ไม่ถือว่าเป็นการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตย แต่ เป็นเพียงการแบ่งแยกหน้าที่ของแต่ละองค์กรในการใช้อำนาจอธิปไตยนั้น ๆ และในทางระหว่างประเทศนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐตามหลักการแล้วแต่ละรัฐนั้นถือว่าอยู่ฐานที่เท่าเทียมกัน โดยแต่ละรัฐต้องเคารพ อำนาจอธิปไตยรัฐอื่น ๆ โดยไม่เข้าไปแทรกแซงหรือบังคับให้กระทำการใด ๆ ได้ จึงกล่าวได้ว่า ไม่อาจมีรัฐ ได้หากไม่มีอำนาจอธิปไตย และจะไม่มีอำนาจอธิปไตยโดยที่ไม่มีรัฐ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับระบบกฎหมาย ที่สำคัญ คือในการบัญญัติกฎหมายของรัฐเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงอำนาจอธิปไตยของรัฐ ที่รัฐนั้น ๆ สามารถ บัญญัติกฎหมายได้อย่างอิสระ ปราศจากการแทรกแซงของรัฐอื่น และทำให้รัฐสามารถจะกำหนดให้บุคคล ในรัฐให้ปฏิบัติตามกฎหมายได้ รวมไปถึงสิทธิและหน้าที่ระหว่างบุคคลกับรัฐ หรือระหว่างบุคคลด้วยกัน รวมทั้งการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศอื่น ๆ ด้วย

แต่อย่างไรก็ตามความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคของโลกาภิวัตน์นั้นได้มีผลกระทบอย่างมากต่อ อำนาจอธิปไตยของรัฐแต่ละรัฐ เนื่องจากได้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในด้านเศรษฐกิจ คือ ในช่วงการ ต่อสู้ที่เรียกว่า “สงครามเย็น” ระหว่างอุดมการณ์ระบบทุนนิยมที่นำโดยสหรัฐอเมริกา กับระบบสังคมนิยมที่ นำโดยสหภาพโซเวียต ซึ่งภายหลังจากที่สหภาพโซเวียตล่มสลายไปได้ทำให้ลัทธิอุดมการณ์สังคมนิยมล่ม สลายไปด้วย และมีผลให้ระบบทุนนิยมได้มีบทบาทมากขึ้นในแต่ละประเทศ

หลักการของระบบทุนนิยมที่สำคัญคือการเปิดตลาดให้เกิดการค้าเสรี และการแข่งขันกัน รวมทั้ง การสะสมความมั่งคั่งให้มากที่สุด ประกอบกับในช่วงโลกาภิวัตน์ที่เกิดความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ข่าวสาร ข้อมูลอย่างรวดเร็วจึงทำให้เกิดการเคลื่อนไหวทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศมากขึ้น และการ ลงทุนเคลื่อนย้ายระหว่างก็ได้สะดวกเป็นอย่างมาก จึงทำให้เกิดการเปิดพรมแดนในเรื่องเกี่ยวกับการค้า และเศรษฐกิจที่มีความใกล้ชิดกันมากขึ้นในแต่ละประเทศ โดยเฉพาะการขยายตัวขององค์กรระหว่าง ประเทศ และบรรษัทข้ามชาตินั้นมีผลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง รวมถึงด้านกฎหมาย ด้วย

ในส่วนขององค์กรระหว่างประเทศนั้นได้มีการขยายตัวมากขึ้นแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 โดย ได้มีการจัดตั้งองค์กรระหว่างประเทศหลายองค์กร เช่น องค์กรสหประชาชาติที่ทำหน้าที่ในการทำให้เกิด

ความร่วมมือระหว่างประเทศไปสู่ทางสันติ หรือองค์กรที่ทำหน้าที่สิทธิมนุษยชน หรือองค์กรด้านความร่วมมือทางการทหาร หรือองค์กรช่วยเหลือทางด้านการเงิน องค์กรทางด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น โดยเฉพาะองค์กรที่มีบทบาทมากขึ้นภายหลังสงครามเย็นคือองค์กรด้านเศรษฐกิจ นั่นคือองค์การการค้าโลก(WTO) ที่ทำหน้าที่ในการกำหนดบรรทัดฐานระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศซึ่งมีลักษณะมุ่งที่จะให้เกิดกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจอย่างเสรี ซึ่งในการกำหนดบรรทัดฐานออกมาครั้งหนึ่งก็อาจสร้างผลกระทบต่อข้อกำหนดและการดำเนินนโยบายทางด้านเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ได้ ซึ่งรวมไปถึงการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องในทางเศรษฐกิจด้วย เนื่องมาจากเบื้องหลังแล้วประเทศมหาอำนาจส่วนใหญ่จะมักมีอำนาจในการกำหนดแนวทางระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศในองค์กรดังกล่าวนี้เอง เช่น กฎเกณฑ์ด้านการค้าระหว่างประเทศขององค์การการค้าโลก เป็นต้น และทำให้เห็นถึงว่าสภาพการณ์ดังกล่าวไม่ได้สอดคล้องกับหลักการอำนาจอธิปไตยที่ในแต่ละรัฐนั้นต่างก็มีอำนาจสูงสุดในการดำเนินการต่าง ๆ ภายในรัฐของตนเองได้

พิจารณาในส่วนของบรรษัทข้ามชาติซึ่งเป็นองค์กรที่มีบทบาทในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจอย่างมากและยังมีผลกระทบต่อเมืองในประเทศต่าง ๆ ด้วย เนื่องจากบรรษัทข้ามชาติมีการผลิตสินค้าที่มีมูลค่าคิดแล้วค่อนข้างจะเป็นจำนวนมากในโลกและทุกระบบการผลิตไว้จำนวนมากโดยเป็นผลจากการที่บรรษัทข้ามชาติมีการใช้ความรู้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตและบริการต่าง ๆ และมีลักษณะการดำเนินการผลิตที่มีเครือข่ายสาขากระจายอยู่ทั่วโลก ดังนั้นบรรษัทข้ามชาติจึงมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศต่าง ๆ อย่างมาก การดำเนินการหรือการกำหนดนโยบายของบรรษัทข้ามชาตินั้นอาจมีผลกระทบต่อกระตุ้นใจหรือการกำหนดนโยบายของประเทศนั้น ๆ รวมทั้งการบัญญัติหรือบังคับใช้กฎหมายด้วย โดยเฉพาะกับรัฐที่จำเป็นจะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องและพึงพบบรรษัทข้ามชาติในการส่งเสริมและพัฒนาด้านเศรษฐกิจ โดยสามารถแยกผลกระทบจากการดำเนินการของบรรษัทข้ามชาติที่สำคัญได้แก่

-ด้านเศรษฐกิจ บรรษัทข้ามชาติอาจจะไปสร้างประโยชน์หรือทำลายเศรษฐกิจของแต่ละประเทศก็ได้ โดยเฉพาะในประเทศที่ไม่มีความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจอาจต้องตกอยู่ในฐานะพึ่งพบบรรษัทข้ามชาติเป็นอย่างมาก และทำให้การกำหนดนโยบายและแนวทางดำเนินการนั้นขึ้นอยู่กับบรรษัทข้ามชาติก็มี รวมถึงอาจมีการกำหนดนโยบายที่สร้างแรงดึงดูดหรือแรงจูงใจในการกระตุ้นให้บรรษัทเข้ามาลงทุนในประเทศของตนเอง เช่น มาตรการทางภาษี การกำหนดค่าแรงงานที่ต่ำ การลดความเข้มในมาตรการในการคุ้มครองคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นสภาพที่ไม่สอดคล้องกับหลักการอำนาจ

อธิปไตยของรัฐมีอำนาจในการตัดสินใจและกระทำการต่าง ๆ ได้ตามอำนาจสูงสุดที่ตนเองมีโดยปราศจากการแทรกแซงจากอำนาจอื่น ๆ รวมถึงในเรื่องหลักนิติรัฐที่มีหลักว่าการกระทำของรัฐต้องชอบด้วยกฎหมาย และคำนึงถึงสิทธิ-เสรีภาพของประชาชนหรือการกระทำของรัฐนั้นต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ นั่นคือประชาชนในรัฐ แต่ลักษณะดังกล่าวเป็นการกระทำไปเพื่อประโยชน์ของคนอื่นที่ไม่ใช่ประชาชนที่อยู่ภายในรัฐ และเป็นกระทำที่เพื่อประโยชน์ของส่วนน้อยเป็นหลักด้วย

-ด้านความมั่นคง บรรษัทข้ามชาติอาจมีการดำเนินการที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือที่ไม่สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐหรือฝ่าฝืนต่อกฎหมายของรัฐนั้น ๆ ก็ได้ เช่นการผลิตอาวุธสงคราม เป็นต้น

-ด้านสังคม บรรษัทข้ามชาติมีวัตถุประสงค์หลักคือการแสวงหากำไรตามหลักการของระบบทุนนิยม ซึ่งในการดำเนินการต่าง ๆ ของบรรษัทข้ามชาตินั้นจะคำนึงถึงผลประโยชน์เป็นหลักสำคัญจนละเลยผลกระทบต่อสังคมในทางสังคม เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตของประชาชน เป็นต้น ซึ่งบางครั้งขัดกับแนวนโยบายของรัฐ แต่รัฐก็ไม่สามารถที่จะจัดการใด ๆ ได้เลย

จากที่กล่าวมานั้นเห็นได้ว่าโลกาภิวัตน์นั้นได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทางการเมืองและทางกฎหมายที่สำคัญ ได้แก่ อำนาจอธิปไตยของรัฐจากเดิมที่รัฐแต่ละรัฐสามารถกระทำการ หรือกำหนดแนวนโยบายรวมทั้งความสามารถในการที่จะบัญญัติกฎหมายโดยไม่ได้อยู่ในอำนาจใด ๆ นั้นอาจถูกจำกัดขอบเขตแคบให้น้อยลงมาจากเดิมโดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ ส่วนในทางหลักการของนิติรัฐนั้นที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน รัฐจะใช้อำนาจต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ สิทธิ - เสรีภาพของประชาชน และเป็นไปตามกฎหมาย ก็ได้รับผลกระทบ คือ บางครั้งการใช้อำนาจของรัฐก็ต้องคำนึงถึงอำนาจนำทางด้านเศรษฐกิจภายนอกมากกว่าทำให้ไม่เกิดการกระทำของรัฐที่สอดคล้องกับหลักการของนิติรัฐแต่อย่างใด นอกจากนี้ยังมีในเรื่องของสถานะที่เท่าเทียมกันของรัฐแต่ละรัฐนั้น แม้ตามทฤษฎีจะกำหนดไว้ว่าประเทศแต่ละประเทศมีความเท่าเทียมกัน แต่เมื่อพิจารณาความเป็นจริงแล้วปัจจัยต่าง ๆ ของประเทศแต่ละประเทศนั้น ประเทศที่พัฒนาแล้วย่อมมีอำนาจต่อรองที่มากกว่าประเทศที่กำลังพัฒนา เนื่องจากประเทศที่กำลังพัฒนาจำเป็นต้องพึ่งพาปัจจัยหลาย ๆ อย่างของประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ความรู้เทคโนโลยี, การลงทุน และการค้า หรือด้านการสงคราม เป็นต้น ซึ่งนับว่าเกี่ยวข้องอย่างมากกับประเด็นในทางกฎหมายระหว่างประเทศ อำนาจอธิปไตย และหลักนิติรัฐ

และหากพิจารณาในยุคของโลกาภิวัตน์ที่มีลักษณะการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว จนทำให้เกิดการเปิดพรมแดนของรัฐใกล้เคียงกันมากขึ้น และลักษณะนี้เองที่อาจจะนำไปสู่การรวมกลุ่มในทางระหว่างประเทศมากขึ้นโดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา เพื่อที่จะได้สร้างอำนาจต่อรองกับประเทศที่พัฒนาแล้ว และการรวมกลุ่มนี้ ก็จะทำให้เกิดการเมืองระหว่างประเทศขึ้น ซึ่งก็อาจจะส่งผลทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างกันระหว่างประเทศภายในกลุ่มมากขึ้น เกิดการแก้ไขปัญหาร่วมกัน เกิดการปรับตัวให้สอดคล้องระหว่างกันภายในกลุ่มในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจดำเนินนโยบายต่าง ๆ รวมทั้งการบัญญัติกฎหมายภายในรัฐ และเกิดการพัฒนาร่วมกันด้านต่าง ๆ อีกด้วย ซึ่งลักษณะนี้อาจนำไปสู่การเปลี่ยนหลักการอำนาจอธิปไตยและหลักการทางกฎหมายไปจากเดิม เช่น กรณีกลุ่มสหภาพยุโรปที่มีความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ หรือกรณีประชาคมอาเซียนที่เริ่มมีการรวมตัวกันมากขึ้นกว่าแต่ก่อน เป็นต้น

การเมืองการปกครองของไทยกับโลกาภิวัตน์

สำหรับประเทศไทยนั้นมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองที่สำคัญไล่เรียงลำดับได้คือ ความเป็นรัฐไทยเริ่มในช่วงของสมัยรัชกาลที่ 5 สมัยของกรุงรัตนโกสินทร์ โดยช่วงแรกนั้นมีการปกครองในลักษณะรัฐแบบราชาธิราชที่ใช้กฎหมายหลักคือคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้มาแต่โบราณกาล และได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นการปกครองในลักษณะรัฐสมบูรณาญาสิทธิ (โดยอำนาจสูงสุดอยู่ที่ผู้ปกครอง คือพระมหากษัตริย์) อันเป็นผลเนื่องมาจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกภายใต้การล่าอาณานิคม และระบบกฎหมายที่ใช้ในยุครัฐแบบราชาธิราช นั้นก็ไม่สอดคล้องกับบริบททางสังคม ทางการเมือง ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จึงทำให้สังคมไทยจึงต้องมีการปฏิรูประบบและโครงสร้างของกฎหมายที่เป็นเครื่องมือกำหนดความสัมพันธ์ของคนในสังคมทั้งระบบให้สอดคล้องกับการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม และปรากฏการณ์ของการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายนี้ก็ได้นำให้เกิดผลกระทบในทางสังคมตามมาด้วย เช่น ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ มีการยกเลิกระบบทาส การพัฒนาด้านการศึกษาให้มีการตั้งโรงเรียน(โดยเฉพาะโรงเรียนกฎหมาย) การปกครองมีการรวมศูนย์อำนาจสู่ส่วนกลาง เป็นต้น ซึ่งในช่วงนี้ได้เกิดแนวคิดปรัชญาทางกฎหมายที่ใช้กับสังคมที่สำคัญคือปรัชญาแบบปฏิฐานนิยมหรือบ้านเมืองที่มีหลักการสำคัญว่า คำสั่งของรัฐอธิปัตย์(ผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐ)นั้นเป็นคำสั่งสูงสุดที่กำหนดความประพฤติของคนในสังคม ที่ใครไม่ปฏิบัติตามก็ยอมได้รับโทษ ซึ่งแนวความคิดแบบนี้มันมีผลอย่างมากต่อกฎเกณฑ์จารีตประเพณีที่มีการใช้กันในท้องถิ่น และอาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายกลางนั้นไม่สามารถบังคับใช้ได้หรือไม่ได้รับการปฏิบัติตาม เนื่องจากในสังคมไทยนั้นต่างก็ประกอบด้วยกลุ่มสังคมที่มีความหลากหลาย

มาก เช่น กรณีการบังคับใช้กฎหมายครอบครัวในจังหวัดที่ผู้นับถือศาสนาอิสลามเกือบทั้งจังหวัด การบัญญัติกฎหมายกำหนดพื้นที่เป็นเขตอุทยานแห่งชาติโดยทับซ้อนกับพื้นที่ทำกินของประชาชนที่ได้ทำกินมาอยู่ก่อนแล้ว เป็นต้น

และช่วงต่อมาก็ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยที่สำคัญ ใน พ.ศ. 2475 ที่มีการปฏิวัติโดยคณะราษฎร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ไปสู่การปกครองแบบประชาธิปไตย และเกิดการเข้าสู่ยุคของรัฐธรรมนูญ มีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนผ่านสถานภาพของคนในสังคมจากการเป็นผู้อยู่ใต้อำนาจปกครองที่เรียกว่า พสกนิกร มาเป็นประชาชน และในรูปแบบการปกครองประชาธิปไตยนั้นก็ทำให้ไทยได้มีรัฐธรรมนูญฉบับแรกเป็นลายลักษณ์อักษรและอำนาจสูงสุดที่ปกติเป็นของพระมหากษัตริย์ก็กลายเป็นของประชาชน และในอำนาจสูงสุดนั้นก็ยังได้แบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย คือ อำนาจอธิปไตยที่ทำหน้าที่ในการออกกฎหมายใช้บังคับกับบุคคลในรัฐ และยังได้เกิดแนวคิดที่สำคัญที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองและมีผลต่อระบบกฎหมาย คือ หลักประกันในเรื่องสิทธิ-เสรีภาพที่รัฐจะต้องดำเนินการภายใต้กฎหมายที่เรียกว่าหลักนิติรัฐหรือความเท่าเทียมกันหรือความเสมอภาคของบุคคล เป็นต้น

สำหรับแนวคิดในเรื่องความเสมอภาค ความเท่าเทียมกันนั้นก็ได้มีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และได้มีผลกระทบต่อจารีตประเพณีท้องถิ่นที่ได้มีการถกเถียงกันอย่างมาก เช่น ตามคติความเชื่อของคนในท้องถิ่นนั้นห้ามผู้หญิงได้เข้าไปในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์บางสถานที่ซึ่งขัดแย้งอย่างชัดเจนในเรื่องความเท่าเทียมกันของชายและหญิง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีประเด็นในสังคมไทยที่กฎหมายได้กำหนดถึงความเท่าเทียมกันในความสัมพันธ์ทางกฎหมายโดยเฉพาะในกฎหมายลำดับสูงสุดของประเทศคือรัฐธรรมนูญ ในเรื่องปัญหาเรื่องความยากจนที่เกิดความเหลื่อมล้ำอย่างมากระหว่างคนจนและคนรวยซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับระบบทุนนิยมเป็นสำคัญ และระบบกฎหมายก็ไม่ได้มีการบังคับใช้ให้เกิดผลจริงในทางปฏิบัติ เช่น ในเรื่องการกระจายรายได้นั้นแม้จะมีกฎหมายภาษีเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บในรูปแบบอัตราก้าวหน้าที่ยิ่งมีรายได้สูงก็ยิ่งเก็บภาษีเพื่อมาใช้ในการจัดทำกรบริหารงานประโยชน์ แต่ผู้ที่มีทุนหรือทรัพย์สินเป็นจำนวนมากก็มีอำนาจและอิทธิพลเหนือการจัดเก็บภาษีนั่น และไม่ต้องเสียภาษีแต่อย่างใด จึงมีผลทำให้เกิดช่องว่างระหว่างรายได้มากขึ้น และในเรื่องปัญหาความไม่เสมอภาคและความยากจนนั้นยังมีประเด็นในทางกฎหมายให้เห็นอีกคือ ในกระบวนการยุติธรรมนั้นโดยเฉพาะในทางอาญา โดยตามรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ก่อนว่าบุคคลที่เป็นผู้ต้องหา นั้นได้รับสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

แต่เมื่อคนที่ไม่มีทรัพย์สินหรือทุนมากพอในขั้นตอนของกระบวนการประกันตัวแล้วก็มักจะได้ไม่มีการถูกให้ปล่อยตัวชั่วคราวหรือได้รับการประกันตัว และต้องถูกขังไว้ อีกทั้งในการขังนั้นก็ใช้ระเบียบเช่นเดียวกับผู้ต้องโทษจำคุกทั่วไปด้วย เป็นต้น

จากภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์นั้นได้มีผลกระทบอย่างสำคัญต่อสังคมไทย เนื่องจากโลกาภิวัตน์ได้ทำให้เกิดความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ข้อมูล ข่าวสาร การติดต่อสื่อสารที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การรับรู้และถ่ายทอดข้อมูลทำได้ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น และเร็วขึ้น และทำให้เกิดลักษณะการเปิดพรมแดนระหว่างประเทศมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น อีกทั้งเกิดการขยายตัวขององค์กรระหว่างประเทศไม่ว่าจะเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ด้านการเมือง(องค์การสหประชาชาติ) ด้านเศรษฐกิจ(องค์การการค้าโลก) ฯลฯ และการขยายตัวของบริษัทข้ามชาติในระหว่างประเทศ ซึ่งได้ทำให้เกิดกฎเกณฑ์หรือระเบียบในทางระหว่างประเทศที่มากขึ้นกว่าแต่เดิมเพราะความสัมพันธ์ในทางระหว่างประเทศที่มากขึ้น และในบางประเทศนั้นก็เกิดการพึ่งพาความรู้ และเทคโนโลยีของบริษัทข้ามชาติซึ่งประเทศไทยก็จำเป็นต้องมีการพึ่งพาบริษัทข้ามชาติด้วยเช่นกัน จึงได้ทำให้เกิดผลกระทบต่ออำนาจอธิปไตยต่อประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ที่ทำให้การใช้อำนาจอธิปไตย หรือในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในด้านนโยบายของไทยนั้นไม่สามารถทำได้อย่างอิสระ และหลายกรณีก็ได้ทำให้รัฐบาลไทยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกฎหมาย หรือแนวนโยบายต่าง ๆ ให้มีการสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ในทางระหว่างประเทศหรือตามนโยบายการดำเนินการของบริษัทข้ามชาติด้วย เช่น ในกรณีของการที่จะได้รับความสะดวกในการค้าได้อย่างเสรีนั้นไทยก็จำเป็นต้องยอมรับกฎเกณฑ์ในทางระหว่างประเทศที่ได้ออกจากองค์การการค้าโลก(WTO)มาปรับใช้เป็นมาตรการภายในประเทศ เช่น กฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน กฎหมายเกี่ยวกับการผูกขาดทางการค้า เป็นต้น หรือในช่วงที่ประเทศไทยเกิดวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ.2540 ทำให้ไทยจำเป็นต้องขอกู้เงินฉุกเฉินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ(IMF) ซึ่งในการจะได้รับอนุมัติเงินกู้นั้นไทยก็จำเป็นต้องทำการเงื่อนไขที่ IMF ได้กำหนดเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจอย่างเข้มงวด โดยการแก้ไขนโยบายและแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับนโยบายของ IMF ด้วย โดยเฉพาะพระราชบัญญัติเพื่อแก้ไขวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ เช่น พรบ.ประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว, กฎหมายล้มละลาย เป็นต้น ซึ่งการบัญญัติหรือแก้ไขกฎหมายนี้ต่างก็ไม่ได้เป็นไปเพื่อความต้องการของประชาชนตามหลักการหน้าที่ของรัฐที่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ แต่เป็นไปตามข้อเรียกร้องขององค์กรระหว่างประเทศ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อสิทธิ-เสรีภาพของประชาชนเมื่อมีกฎหมายดังกล่าวออกมาอีกด้วย เช่นกฎหมายล้มละลาย อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนสถานภาพของคนในสังคมไทยได้ หรือการอนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นสามารถเช่าซื้ออาคารชุดและเช่าที่ดินได้มากกว่าเดิม

ยอมทำให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิที่ดินหรือทรัพย์สินของประชาชนชาวไทยได้ เป็นต้น และในเรื่องของความเท่าเทียมกันของแต่ละรัฐภายใต้โลกาภิวัตน์นั้นก็พิจารณาได้ว่าแต่ละประเทศก็ไม่อาจมีความเท่าเทียมกันได้ในความเป็นจริง ไม่เว้นแม้แต่กรณีประเทศไทยเอง ในการติดต่อสัมพันธ์หรือการเจรจาติดต่อการค้าระหว่างประเทศนั้นในบางประเทศไทยก็มีอำนาจต่อรองที่มากกว่า แต่ในบางประเทศไทยก็อำนาจต่อรองที่น้อยกว่าเช่นกัน

และเมื่อกล่าวถึงระบอบการปกครองของไทยหลังการปฏิวัติในปี พ.ศ.2475 แล้วไทยได้ใช้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยซึ่งมีแนวคิดสำคัญคือเรื่องความเสมอภาค สิทธิ-เสรีภาพ และยังมีโยงเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยนั้นเป็นของประชาชน โดยการใช้อำนาจก็จะผ่าน 3 ฝ่ายจากการแบ่งแยกการใช้อำนาจอธิปไตย คือ อำนาจนิติบัญญัติก็จะใช้ผ่านทางรัฐสภา อำนาจบริหารก็จะใช้ผ่านทางรัฐบาล และอำนาจตุลาการก็จะใช้ผ่านทางศาล และจะมีกฎหมายที่ใช้ในประเทศสูงสุด คือรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดเกี่ยวกับสิทธิ - เสรีภาพ ระบบและกลไกการใช้อำนาจของฝ่ายต่าง ๆ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามภายใต้หลักการของนิติรัฐที่การกระทำของรัฐนั้นต้องชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ด้วย แต่เมื่อพิจารณาถึงสภาพปัญหาการเมืองการปกครองของไทยหลักจากที่มีระบอบการปกครองประชาธิปไตยแล้วนั้นมีความสอดคล้องตามหลักการหรือแนวคิดของระบอบดังกล่าวหรือไม่นั้น คงกล่าวได้ว่ายังไม่สอดคล้องเท่าที่ควร เห็นได้จากการใช้อำนาจอธิปไตยนั้นจะเป็นไปเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้มีอำนาจหรือผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง เช่นการออกกฎหมายนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์หรืออำนาจของผู้ที่มีอำนาจมากทำให้ไม่เกิดการตอบสนองต่อหลักประกันสิทธิ-เสรีภาพของประชาชนส่วนใหญ่ และยังเป็น การขัดกับหลักการของนิติรัฐอีกด้วย หรือกล่าวได้ว่าการกระทำเป็นไปเพื่อชนชั้นนำ ที่ไม่ได้ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น ซึ่งเมื่อเป็นเรื่องการใช้อำนาจที่ไม่ได้เป็นไปเพื่อส่วนใหญ่แล้วก็ทำให้เกิดการรวมกลุ่มกันชุมนุมประท้วงของประชาชนเพื่อเรียกร้องให้ผู้ที่เข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนใช้อำนาจทางการเมืองนั้นให้ใช้อำนาจสอดคล้องกับหลักการที่ถูกต้องตามหลักการของประชาธิปไตย แต่บางครั้งทางปฏิบัติก็ถูกการจำกัดสิทธิ-เสรีภาพในกระบวนการเรียกร้องทางการเมืองดังกล่าวทั้งที่มีรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้สิทธิ-เสรีภาพไว้ หรือบางกรณีเกี่ยวกับสิทธิ-เสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และการแสดงความคิดเห็นที่ประชาชนควรมีนั้นก็ถูกจำกัดอย่างมาก และไม่เป็นอย่างอิสระ แต่ในการชุมนุมประท้วงของประชาชนในการเรียกร้องทางการเมืองนั้นก็เห็นปัญหาที่มีลักษณะผลประโยชน์กลุ่มของตนอยู่เบื้องหลังและบางครั้งก็ไม่ได้เป็นการชุมนุมประท้วงที่เปิดอิสระในการได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแท้จริง และกลายเป็นว่าประชาชนที่ออกมาเรียกร้องเพื่อประชาธิปไตยนั้นแบ่งพวกแบ่งข้างกันเอง ทั้งที่ควรจะ

ร่วมกันเพื่อจะได้เกิดอำนาจต่อรองที่มั่นคงต่อผู้ใช้อำนาจทางการเมืองได้ นอกจากนี้เมื่อกล่าวถึงอำนาจอธิปไตยแล้วและการใช้อำนาจนั้นควรจะผ่านทางอำนาจนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ หากพิจารณาถึงการกระทำรัฐประหารแล้วแน่นอนว่าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ แต่ประเทศไทยก็ได้มีการทำรัฐประหารมาแล้วหลายครั้ง ซึ่งทำให้กลายเป็นว่าอำนาจอธิปไตยนั้นบางครั้งก็ขึ้นอยู่กับฝ่ายทหารด้วยซึ่งมีอำนาจในด้านกองกำลังและอาวุธ หากรัฐบาลใดฝ่ายทหารเห็นว่าบริหารไม่เป็นไปตามที่ควรจะเป็นหรือรัฐบาลนั้นไม่ควรจะมีหรือเป็นต่อไปหรืออาจเห็นว่าไม่เป็นไปตามผลประโยชน์ของผู้ที่อยู่ในฝ่ายทหารแล้วก็จะมีการรัฐประหารเกิดขึ้น และในการกระทำรัฐประหารก็จะมีกรยกเลิกรัฐธรรมนูญหรือเรียกว่าฉีกรัฐธรรมนูญ รวมทั้งมีการออกคำสั่งอภัยโทษการกระทำรัฐประหารนั้น ซึ่งเป็นการขัดกับหลักการปกครองที่ชัดเจน กล่าวคืออำนาจอธิปไตยนั้นเป็นของประชาชนผ่านทางอำนาจสามฝ่ายจึงมีวิธีการที่เป็นไปตามระบบการปกครองประชาธิปไตย เช่น ในการตรวจสอบเกี่ยวกับการกระทำของรัฐบาลนั้น รัฐสภาก็จะมีหน้าที่ตรวจสอบ หรืออาจจะให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการแสดงความคิดเห็น หรือชุมนุมประท้วงอย่างสงบก็ได้ เป็นต้น และรัฐธรรมนูญนั้นเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศที่กำหนดหลักประกันสิทธิ- เสรีภาพรวมทั้งกลไก ระบบการใช้อำนาจของรัฐไว้ และกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งแทนซึ่งอำนาจของประชาชน ดังนั้นในการยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับใดนั้นก็ควรให้ประชาชนหรือตัวแทนของประชาชนเป็นผู้แก้ไขหรือไปยกเลิกรัฐธรรมนูญ ซึ่งโดยประเทศส่วนใหญ่ที่ปกครองในระบบประชาธิปไตยนั้นจะไม่ค่อยมีการยกเลิกรัฐธรรมนูญแต่มีการแก้ไข เพิ่มเติมแทน เช่น สหรัฐอเมริกาที่ใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกมาจนถึงปัจจุบัน เป็นต้น

ดังนั้นสำหรับเรื่องการเมืองของไทยภายในนั้นจะเป็นอย่างไรนั้น อาจจะเป็นไปในลักษณะเดิม ๆ ที่ผ่านมาหรืออาจมีการพัฒนาที่ก้าวหน้าต่อไปก็ขึ้นอยู่กับผู้ใช้อำนาจหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทางการเมืองรวมถึงประชาชน แต่ภายใต้ยุคกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้มีการเปิดพรมแดนระหว่างกันมากขึ้นนั้น การเมืองของไทยภายนอกประเทศก็อาจมีแนวโน้มที่จะต้องทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างประเทศกับประเทศต่าง ๆ ที่มากขึ้น เช่น การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนหรือการรวมกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนซึ่งเริ่มมีบทบาทขึ้นอย่างมากในปัจจุบัน เป็นต้น แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตามเมื่อเกิดความสัมพันธ์ในทางการเมืองระหว่างประเทศแล้วก็ย่อมแน่นอนว่าต้องมีผลกระทบต่อบทบาทกฎหมายภายในประเทศที่อาจจะต้องปรับเปลี่ยนไปตามให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ในทางการเมืองระหว่างประเทศนั้น และซึ่งมีผลต่อการกำหนดนโยบาย หรือการบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ ตามมา และบางครั้งอาจมีผลกระทบต่อสิทธิ-เสรีภาพของประชาชนในประเทศด้วย เช่น สิทธิในด้านการประกอบอาชีพเป็นกรณีๆ หากมีการเปิดตลาดก็อาจมีการ

แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของคนต่างชาติในไทยให้สามารถประกอบอาชีพที่สงวนไว้สำหรับคนไทยได้ด้วย ด้านทรัพย์สินก็อาจมีการให้คนต่างชาติถือครองทรัพย์สินได้มากขึ้นหรือมีสิทธิได้มากขึ้นกว่าแต่ก่อน เป็นต้น

เศรษฐกิจกับโลกาภิวัตน์

สังคมกับเศรษฐกิจนั้นต่างก็มีความสัมพันธ์กันอย่างมาก โดยในสมัยแรกมนุษย์มีความเป็นอยู่และดำรงชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย เพียงแค่อาศัยปัจจัย 4 คืออาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคในการดำรงชีพอย่างง่าย ๆ เนื่องจากประชากรมีน้อยและทรัพยากรมีมาก ปัญหาทางเศรษฐกิจก็มีค่อนข้างน้อยเนื่องจากส่วนใหญ่ผลิตปัจจัยการผลิตใช้กันเอง และแลกเปลี่ยนกันบ้างแต่ค่อนข้างน้อย และเมื่อสังคมขยายตัวประชากรเพิ่มอย่างรวดเร็ว จึงมีผลให้ความต้องการของประชากรเริ่มเปลี่ยนจากความต้องการเพียงปัจจัยสี่มาเป็นความต้องการที่มีไม่จำกัดจำนวนและไม่สิ้นสุด รวมทั้งทรัพยากรในโลกเปรียบเทียบกับสัดส่วนกับประชากรที่เพิ่มขึ้นแล้วจึงเป็นไปอย่างจำกัด จึงได้เกิดการติดต่อแลกเปลี่ยนกันมากขึ้นและจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อมนุษย์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้จึงได้เกิดระบบเศรษฐกิจในการจัดการกับเรื่องดังกล่าว อีกทั้งมนุษย์ในสังคมนั้นก็มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเศรษฐกิจในชีวิตประจำวันเป็นประจำ เช่น การตัดสินใจที่แลกเปลี่ยนสินค้าอุปโภคหรือบริโภคแต่ละวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดเมื่อเทียบกับเงินที่มีอยู่อย่างจำกัด เป็นต้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสังคมกับเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันนั่นเอง และกฎหมายในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการจัดความสัมพันธ์ในทางสังคมอย่างหนึ่งจึงต้องมีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพื่อให้เศรษฐกิจดำเนินไปได้ในสังคมอย่างเป็นระบบและระเบียบ และเมื่อเศรษฐกิจได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมแล้ว กฎหมายก็อาจต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

เมื่อก้าวถึงระบบเศรษฐกิจในโลกนั้นช่วยในการจัดการกับความต้องการของคนในสังคมทุกสังคมที่ไม่ว่าจะเป็นสังคมนิคมรูปแบบใดต่างก็มีความต้องการมากกว่ากำลังการผลิตเสมอและยิ่งสังคมที่เจริญก้าวหน้านั้นก็ย่อมมีความต้องการรูปแบบใหม่ ๆ เสมอ การจัดการกับลำดับความสำคัญของความต้องการและการจัดหาสิ่งต่าง ๆ มาบำบัดกับความต้องการนั้นก็เป็นที่หนึ่งของระบบเศรษฐกิจนั่นเอง ซึ่งสามารถแบ่งระบบเศรษฐกิจได้ต่อไปนี้เป็น

1.ระบบเศรษฐกิจแบบเสรี หรือทุนนิยม เป็นระบบเศรษฐกิจที่เอกชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต มีเสรีภาพในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างเต็มที่ โดยที่รัฐบาลจะไม่พยายามเข้าไปเกี่ยวข้องหรือแทรกแซงในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ แต่จะทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกและการจัดสร้างสาธารณูปโภคต่างๆ ดังนั้นเอกชนจึงเป็นผู้ตัดสินใจแก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจต่างๆ โดยใช้ระบบราคาหรือระบบตลาด และมีลักษณะที่มีการแข่งขันทางราคาสูงมากและเป็นไปอย่างเสรี เนื่องจากราคาถูกกำหนดขึ้นมาจากอุปสงค์(ความต้องการของสินค้า)และอุปทาน(ปริมาณของสินค้า)ของตลาด โดยมีหลักการที่สำคัญ ได้แก่ การถือสิทธิในทรัพยากรเป็นไปอย่างเสรี, เสรีภาพในการผลิตหรือประกอบกิจการต่างๆ, มีกำไรเป็นเครื่องจูงใจ ในการตัดสินใจ, มีระบบกลไกของราคาเป็นตัวดำเนินการหรือควบคุมความเป็นไปภายในระบบ, บทบาทของรัฐจะไม่แทรกแซงแต่จะส่งเสริม สนับสนุน อำนาจความสะดวก เป็นต้น

2. ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม หรือระบบเศรษฐกิจแบบวางแผน เป็นระบบเศรษฐกิจรัฐเข้าไปควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยมีเป้าหมายให้เกิดความยุติธรรมในการกระจายผลผลิตแก่ประชาชน โดยรัฐบาลนั้นจะเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่ แต่ก็ยังคงให้เอกชนมีสิทธิในการถือครองทรัพย์สินส่วนตัว อีกทั้งเป็นผู้จัดการปัญหาและวางแผนในการดำเนินการทางเศรษฐกิจ โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ ปัจจัยการผลิตเป็นของรัฐเพื่อกระจายผลประโยชน์สู่ส่วนรวม, รัฐเป็นผู้ดำเนินการกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นทั้งการผลิตและการจำหน่าย

3.ระบบเศรษฐกิจแบบคอมมิวนิสต์ เป็นระบบเศรษฐกิจและมีระบบการเมืองที่รัฐเป็นเจ้าของทุนและปัจจัยการผลิตทุกชนิด โดยรัฐเป็นผู้กำหนดการตัดสินใจในทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งหมด โดยเอกชนไม่มีสิทธิในการถือครองทรัพย์สินเพื่อการผลิตต่างๆ

ระบบเศรษฐกิจต่างๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ นั้นก็ย่อมมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมหรือการที่รัฐนั้นๆ ว่าจะจัดระเบียบทางเศรษฐกิจอย่างไรไม่ว่าจะเป็นผู้ดำเนินการการผลิต ผู้เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต หรือนโยบายต่างๆ และการใช้ระบบเศรษฐกิจแบบใดนั้นก็ย่อมจะมีผลต่อระบบกฎหมายในการจัดระเบียบทางเศรษฐกิจ เพื่อจะได้ทำให้ระบบกฎหมายในรัฐนั้นๆ สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจในสังคมด้วย

สถานการณ์เศรษฐกิจในสถานการณ์โลกปัจจุบันนั้น อยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่มีผลมาจากโลกาภิวัตน์ที่มีเทคโนโลยี ข่าวสาร การติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงกันอย่างรวดเร็วทำให้เกิดความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ในทางระหว่างประเทศมากขึ้น จึงทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านการค้า การลงทุนกันระหว่างประเทศที่สามารถทำได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว และในแต่ละประเทศนั้นก็ยังมีสถานภาพการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันไป ในการกำหนดนโยบายของประเทศที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงกว่าย่อมมีผลกระทบต่อ

การกำหนดนโยบายของประเทศที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำกว่า รวมทั้งยังมีการขยายตัวขององค์กรระหว่างประเทศที่มีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะองค์กรที่ทำหน้าที่ทางด้านเศรษฐกิจหรือทำหน้าที่ในการกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการเงิน เช่น องค์การการค้าโลก(WTO), กองทุนการเงินระหว่างประเทศ(IMF) เป็นต้น และยังมีบริษัทข้ามชาติที่เริ่มมามีบทบาทสำคัญในทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เนื่องจากมีเทคโนโลยี ความรู้ ทุนและจำนวนมูลค่าการผลิตปริมาณจำนวนมาก ซึ่งกฎเกณฑ์หรือนโยบายต่าง ๆ ที่ออกมาโดยองค์กรหรือบริษัทข้ามชาติดังกล่าวนั้นก็ย่อมมีผลต่อการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ของประเทศต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน เนื่องจากในองค์กรระหว่างประเทศก็อาจจะมีประเทศที่มีอำนาจต่อรองมากอยู่เบื้องหลังองค์กร หรือบางประเทศจำเป็นต้องพึ่งพาบริษัทข้ามชาติในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศของตนเองให้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น ก็เป็นการแน่นอนว่าในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ย่อมมีผลกระทบอย่างสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศที่ต้องปรับให้เข้ากับนโยบายขององค์กรระหว่างประเทศหรือของบริษัทข้ามชาติ

หากพิจารณาในแง่ของระบบเศรษฐกิจแล้วการผสมผสานกันระหว่างอุดมการณ์แนวคิดแบบเสรีนิยม กับ ความเจริญก้าวหน้าของการติดต่อสื่อสารรวมทั้งเทคโนโลยีการขนส่งนั้นมีผลทำให้เกิดการเคลื่อนย้าย สินค้า บริการ และเงินทุน จากประเทศที่เป็นแกนกลางแห่งการพัฒนาโลกหรืออำนาจด้านเศรษฐกิจอย่างเช่น สหรัฐอเมริกา ได้ไปยังประเทศเข้าสู่ประเทศที่กำลังพัฒนา และประเทศด้อยพัฒนา ซึ่งประเทศที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจนั้นต่างก็ต้องการที่จะเปิดตลาดสำหรับสิ่งที่ตนได้ผลิตขึ้นและต้องการแสวงหาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร แรงงานที่ราคาต่ำจากประเทศที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจน้อยกว่าผ่านทางนโยบายและกฎเกณฑ์การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ประเทศอำนาจเศรษฐกิจนั้นน้อยกว่านั้น จำต้องยอมรับเนื่องจากต้องการพัฒนาประเทศตนเองและต้องพึ่งพาประเทศที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก เช่น การลดกำแพงภาษีนำเข้า หรือการจำกัดให้กิจการของรัฐบางอย่างอยู่ภายใต้การบริหารงานของประเทศที่มีอำนาจมาก การลดมาตรฐานค่าครองชีพ ค่าแรงงาน การลดมาตรการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือการต้องยอมรับเกี่ยวกับแนวคิดกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่มีผลต่อเนื้อเกี่ยวกับเรื่องสินค้าอุปโภคบริโภค หรือยารักษาโรคที่มีราคาสูง เป็นต้น ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายที่ประเทศที่ต้องพึ่งพานั้นจะต้องไปจัดการดำเนินการบัญญัติ หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายของตนเองในกรณีดังกล่าว อีกทั้งสภาพการณ์ดังกล่าวนี้ก็นำมาซึ่งเรื่องความไม่เท่าเทียมกันระหว่างรัฐในทางปฏิบัติ แม้ทางทฤษฎีแล้วจะได้กำหนดว่าแต่ละรัฐต่างก็มีฐานะที่เท่าเทียมกันก็ตาม

แต่อย่างไรก็ตามสภาพทางเศรษฐกิจทางระหว่างประเทศในยุคการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่า โลกาภิวัตน์ก็นำมาซึ่งการร่วมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่มากขึ้นเพื่อให้เกิดอำนาจการต่อรองกับ ประเทศที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจที่มากกว่า ซึ่งการร่วมกลุ่มทางเศรษฐกิจนี้ก็ย่อมต้องมีกฎเกณฑ์หรือ ระเบียบของการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเช่นกันและก็มีผลต่อกฎหมายในประเทศของกลุ่มที่จะต้อง ปรับให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์หรือระเบียบของกลุ่มทางเศรษฐกิจด้วย แม้จะต้องมีการปรับเปลี่ยน กฎหมายหรือนโยบายทางเศรษฐกิจภายในประเทศไปให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ดังกล่าวก็ตาม ก็ยังเป็น ผลดีมากกว่าจะต้องมีการทำตามนโยบายหรือกฎเกณฑ์ของประเทศที่มีอำนาจมากในทางเศรษฐกิจโลก เนื่องจากมีความเสียเปรียบและได้รับผลกระทบที่น้อยกว่า รวมทั้งกฎเกณฑ์หรือนโยบายของกลุ่มนั้น เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศในกลุ่มและการจะตกลงให้มีกฎเกณฑ์หรือนโยบายของกลุ่มได้นั้นก็ย่อม ได้พิจารณาถึงความสอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจของแต่ละประเทศในกลุ่มแล้วนั่นเอง เช่นเขตการค้าเสรี อาเซียน โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เป็นความร่วมมือของ 6 ประเทศ คือ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (ยูนนาน) (GMS) เป็นต้น และกฎเกณฑ์หรือนโยบายของกลุ่มเศรษฐกิจดังกล่าวนั้นก็อาจมีผลต่อกฎเกณฑ์หรือนโยบายขององค์การระหว่างประเทศ หรือบรรษัทข้ามชาติได้ เช่นการยกเว้นไม่ต้องใช้กฎเกณฑ์หรือนโยบายขององค์การระหว่างประเทศกับ ประเทศที่เป็นสมาชิกในกลุ่มด้วยตนเอง แต่ไปใช้กฎเกณฑ์หรือนโยบายที่ตั้งขึ้นภายในกลุ่มเศรษฐกิจแทน เป็นต้น

และสรุปได้ว่ายุคโลกาภิวัตน์นี้มีผลกระทบอย่างสำคัญในระบบเศรษฐกิจ การดำเนินการทาง เศรษฐกิจ นโยบายทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศที่แต่ละประเทศจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องภายใต้ยุค โลกาภิวัตน์ดังกล่าว และการเปลี่ยนแปลงกฎหมายก็ย่อมได้รับผลกระทบตามมาด้วยเนื่องจากกฎหมาย เป็นเครื่องมือของสังคมในการจัดการความสัมพันธ์ในทางสังคม ซึ่งรวมไปถึงการดำเนินการทางเศรษฐกิจ ดังนั้นเมื่อเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปกฎหมายก็ย่อมต้องปรับเปลี่ยนไปให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจที่ เปลี่ยนแปลงไปด้วย

เศรษฐกิจกับสังคมไทย

จากภาวะเศรษฐกิจของโลกที่ได้เปลี่ยนแปลงไปในยุคของโลกาภิวัตน์นั้นก็ย่อมมีผลต่อภาวะ เศรษฐกิจของไทยด้วยเช่นกัน ประเทศไทยนั้นได้มีการใช้ระบบเศรษฐกิจที่เน้นไปทางทุนนิยม และมีการ พึ่งพิงกับระบบเศรษฐกิจของประเทศที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจสูง และในกระแสโลกาภิวัตน์ได้ทำให้เกิด

ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ข่าวสาร การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วในการรับรู้และถ่ายทอดข้อมูล อันเป็นการการเอื้อทางด้านเศรษฐกิจและการลงทุน(ทุนมนุษย์ (เช่น การอพยพเข้าเมือง การย้ายถิ่น การอพยพจากถิ่นฐาน การเนรเทศ ฯลฯ), ทุนการเงิน (เช่น เงินช่วยเหลือ หุ้น หนี้ สินเชื่อและการกู้ยืม ฯลฯ), ทุนทรัพยากร (เช่น พลังงาน โลหะ สินแร่ ไม้ ฯลฯ), ทุนอำนาจ (เช่น กองกำลังความมั่นคง พันธมิตร กองกำลังติดอาวุธ ฯลฯ)) ได้สะดวกมากขึ้น ทั้งยังเป็นการเอื้อต่อระบบทุนนิยม ทำให้ไทยเริ่มมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศมากขึ้นโดยก่อให้เกิดการเปิดตลาดและผลักดันเศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งก็ย่อมมีผลกระทบต่อระบบกฎหมายของไทยที่ทำให้ประเทศไทยต้องมีการปรับเปลี่ยนแก้ไขหรือบัญญัติเพิ่มเติมกฎหมายให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจที่ได้เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งมีผลต่อการบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศด้วยเช่นกัน

ระบบทุนนิยมมีลักษณะที่เอกชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต มีสิทธิในการถือครองทรัพย์สินและปัจจัยการผลิต มีเสรีภาพในการประกอบกิจการต่าง ๆ ระบบดำเนินไปโดยกลไกราคา รัฐจะคอยอำนวยความสะดวกและเข้าไปแทรกแซงให้น้อยที่สุด และถ้าอะไรเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการสะสมทุน ความมั่งคั่งให้มากที่สุด และเกิดการแข่งขันกันเป็นอย่างมาก ซึ่งในลักษณะเช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อสิทธิ-เสรีภาพหรือความเสมอภาคของคนในสังคมอย่างแน่นอน เช่นกรณีของการกระจายรายได้ที่เกิดช่องว่างของรายได้ระหว่างคนรวยกับคนจนอันเป็นความไม่เสมอภาคทางเศรษฐกิจและนำมาซึ่งการเลือกปฏิบัติในกระบวนการการดำเนินทางกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรมซึ่งไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่ได้กำหนดถึงความเสมอภาคความเท่าเทียมกันเอาไว้ หรือกระบวนการนิติบัญญัติของไทยที่มีการออกกฎหมายมาเพื่อเอื้ออำนาจต่อคนที่มีทุนหรืออำนาจทางเศรษฐกิจ อันเป็นการไม่สอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐและภายใต้หลักการนิติรัฐที่รัฐมีหน้าที่จะต้องกระทำไปเพื่อสิทธิ-เสรีภาพของประชาชนและเพื่อสาธารณประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ รวมทั้งการกระทำนั้นจะต้องกระทำไปภายใต้กฎหมายด้วย

ในเรื่องของความยากจนที่เกิดจากระบบทุนนิยมที่ทำให้เกิดช่องว่างของรายได้ระหว่างบุคคลในสังคมมากขึ้น และความยากจนนี้ มีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่เกิดจากกฎหมายที่ไม่เสมอภาคหรือเกิดการเลือกปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกันได้ เช่น ความเหลื่อมล้ำทางความรู้เนื่องจากโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาทั้งที่รัฐธรรมนูญก็ได้กำหนดให้ทุกคนมีสิทธิได้รับในการศึกษาและรัฐต้องจัดให้ได้รับการศึกษาด้วย หรือในกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะคดีอาญา กรณีของการต้องตกอยู่ในสถานภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีนั้น โดยตามรัฐธรรมนูญนั้นก็กำหนดสันนิษฐานไว้ก่อนว่า มีความบริสุทธิ์หรือยังไม่ได้เป็นไปตามที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องจนกว่าจะได้พิสูจน์แน่ชัดว่ามีการกระทำความผิดจริง ซึ่งในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐ แล้วหากไม่สามารถที่จะหาหลักทรัพย์หรือเงินมาประกันตัวได้ ก็จะมีกระบวนการดำเนินการต่อที่ได้รับการปฏิบัติไม่แตกต่างไปจากผู้ที่ได้รับการพิพากษาแล้วว่าเป็นผู้กระทำความผิด เช่นการฝากขังก็ใช้กฎเกณฑ์เช่นเดียวกับผู้ที่ถูกต้องโทษจำคุกในเรื่องจำ เป็นต้น เนื่องจากความจนไม่มีเงิน

และได้ถูกผลกระทบตามมามากมายเมื่อได้มีการตัดสินใจออกมาแล้วปรากฏว่าผู้ที่ไม่ได้มีความ
กระทำความผิดแต่อย่างใด และคดีหนึ่ง ๆ การตัดสินใจก็ใช้เวลานาน เช่น การประกอบอาชีพไม่ได้ทำให้
สูญเสียรายได้ และยังเป็นการกำลังสำคัญของครอบครัวด้วยแล้วทำให้ผลกระทบเกิดกับครอบครัวด้วย หรือ
ทางด้านสภาพจิตใจ มีผลต่อสุขภาพ รวมถึงการถูกตีตราและการไม่ยอมรับในสังคมเนื่องจากว่าคน ๆ นั้น
ถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดไปแล้วทั้ง ๆ ที่ไม่ได้มีการกระทำความผิดแต่อย่างใด เป็นต้น

หากพิจารณาในกรณีของกระบวนการนิติบัญญัติที่ทำหน้าที่ในการออกกฎหมายขึ้นมาเป็น
เครื่องมือในการจัดการความสัมพันธ์ในทางสังคม และบทบาทหน้าที่ของกฎหมายในระบบการปกครอง
ประชาธิปไตยนั้นก็ควรที่จะต้องพยายามแก้ไขปัญหาของสังคมที่ไม่เป็นธรรม และเป็นหลักประกันสิทธิ-
เสรีภาพในสังคมไทย แต่ภายใต้ระบบทุนนิยมในช่วงโลกาภิวัตน์นั้นทำให้เกิดการแข่งขันทางการทางเศรษฐกิจ
และการสะสมทุนเป็นหลัก และผู้ที่มีอำนาจทางทุนนั้นได้มีอิทธิพลเหนือกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ
ภายในประเทศ ทำให้เกิดผู้ที่ใช้อำนาจตามกฎหมายในการบัญญัติกฎหมายนั้นไม่ได้ทำหน้าที่แทน
ประชาชนเพื่อรักษาสิทธิ-เสรีภาพของประชาชนอย่างแท้จริง รวมถึงทิศทางการพัฒนาประเทศของไทยมี
ลักษณะในการผูกขาดของอำนาจรัฐและของทุนที่ร่วมกัน เช่นกรณีบรรษัทข้ามชาตินั้นหากมีนโยบายใน
การดำเนินการอย่างไรแล้ว ก็จำเป็นที่ไทยจะต้องกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับนโยบาย
ของบรรษัทข้ามชาติด้วยโดยการบัญญัติกฎหมาย หรือแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับกรณีดังกล่าว เห็นได้
จากการขยายตัวของบรรษัทข้ามชาติอย่างรวดเร็วในไทยที่ต้องการจะผูกขาดการค้า และอาจมีผลกระทบ
ต่อร้านค้าปลีกหรือโซ่ว่วยในไทยนั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องยกเลิกหรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ
ผูกขาดทางการค้า หรือที่ไม่เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินเศรษฐกิจของเหล่าบรรษัทข้ามชาติ ไม่ว่าจะ
จะเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน การถือครองทรัพย์สิน กฎหมายเกี่ยวกับด้านแรงงาน
มาตรฐานค่าครองชีพ ฯลฯ เป็นต้น จึงทำให้เกิดว่าบทบาทของกฎหมายนั้นมุ่งไปส่งเสริมความเข้มแข็ง
ของอำนาจทุนเพื่อจะให้เกิดการแข่งขันและพัฒนาในทางการค้าระหว่างประเทศได้ แทนที่จะมุ่งในการปรับ
โครงสร้างในสังคมที่ไม่เป็นธรรมให้เกิดความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น และยังมีเรื่องเกี่ยวกับระบบเกษตรพันธ
สัญญาที่ได้เป็นเครื่องมือของบริษัทที่เน้นการแสวงหากำไรเป็นจำนวนมากได้ทำให้เกิดการชู้ตริตกับ
เกษตรกรอย่างมากและยังเพิ่มเติมความยากจนให้กับเกษตรกรโดยไม่มีกฎหมายในการจัดการควบคุมกับ
บริษัทที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลมาจากผู้ที่มีอำนาจนั้นมีทุนของบริษัทมาเกี่ยวข้องและทำให้เกิดความไม่เป็น
ธรรมขึ้นอีกกรณีหนึ่ง หรือในเรื่องเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่รัฐมีการออกกฎหมายให้อำนาจและ
บทบาทแก่เอกชนในการดำเนินการกิจการที่รัฐมีหน้าที่ดำเนินการอยู่มากขึ้น เช่นการสาธารณูปโภคต่าง ๆ
เป็นต้นซึ่งในเรื่องนี้ย่อมมีผลกระทบต่อหลักการหน้าที่รัฐที่ว่ารัฐมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ
และอาจมีผลกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพในด้านสาธารณูปโภคของประชาชนหากเอกชนดำเนินการดังกล่าว
ภายใต้ระบบทุนนิยมที่เน้นการแสวงหากำไรผลประโยชน์ที่มากกว่า แต่ก็ยังเป็นสิ่งดีในเรื่องนี้หากดำเนินการ

เพื่อพัฒนาประเทศจริงเนื่องจากเอกชนนั้นมีทั้งปัจจัยด้านทุนและการดำเนินการตัดสินใจที่ค่อนข้างจะรวดเร็วกว่า

นอกจากนี้ในเรื่องระบบเศรษฐกิจที่ไทยจำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดการแข่งขันกับนานาประเทศได้นั้น ได้เกิดผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อมและการที่จะต้องยกเลิกหรือแก้ไขกฎเกณฑ์ความเข้มงวดที่ควบคุมป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อม และได้มีกฎหมายในการสร้างเขตอุตสาหกรรมหรือนิคมอุตสาหกรรมที่มากขึ้น ซึ่งในการสร้างเขตอุตสาหกรรมหรือนิคมอุตสาหกรรมนั้นย่อมได้รับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและบุคคลที่อยู่ใกล้เคียงด้วย เช่น เกิดการสร้างมลพิษทั้งทางน้ำ ทางดินและอากาศ สุขภาพร่างกาย ความเจ็บป่วย เป็นต้น และผลเกี่ยวโยงกับการพัฒนาอุตสาหกรรมขึ้นมานั้นก็คือจำเป็นต้องจัดการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคตามมา เช่น ต้องมีการสร้างเขื่อนที่ต้องมีการทำลายป่าเป็นพื้นที่จำนวนมากเพื่อที่มีการผลิตไฟฟ้าและจัดการน้ำในการป้อนเข้าสู่เขตอุตสาหกรรม เป็นต้น ซึ่งในการนี้ก็จำเป็นต้องมีการออกกฎหมายเวนคืนที่ดินของประชาชนในพื้นที่อันเป็นที่ดินทำกินมาแต่เดิม และในการออกกฎหมายกระทำการดังกล่าวนั้นก็ยังเป็นการทำลายวิถีชีวิตและจารีตดั้งเดิมของชุมชนท้องถิ่นรวมทั้งระบบนิเวศและอาจเกิดการแย่งชิงในทรัพยากรตามมาอีกด้วย

และหากพิจารณาถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยในทางระหว่างประเทศแล้วเห็นว่าอาจมีการเข้าสู่การร่วมมือทางเศรษฐกิจในทางระหว่างประเทศที่มากขึ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาในระบบทุนนิยมตามกระแสของโลกาภิวัตน์ที่ได้เปลี่ยนแปลงไป และที่ย่อมเป็นการแน่นอนว่ากฎหมายในรัฐนั้นก็จะต้องมีการปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับภาวะที่เศรษฐกิจไทยจะต้องปรับตัวพัฒนาไปด้วยเช่นกัน เช่น ในการรวมกลุ่มของเขตการค้าเสรีอาเซียนของไทยที่เริ่มมีบทบาทมากขึ้นอย่างมากในภูมิภาคและโลก หรือการเข้าไปเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก(WTO) เป็นต้น

สภาพสังคมด้านอื่น ๆ ของสังคมไทยกับโลกาภิวัตน์

จากสถานการณ์ของโลกในปัจจุบันนี้ที่เทคโนโลยีการสื่อสารที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว แทบจะกล่าวได้ว่ามีลักษณะไร้พรมแดนระหว่างประเทศ มีผลทำให้เกิดการไหลเวียนของทางวัฒนธรรมข้ามพรมแดนระหว่างประเทศโดยเฉพาะวัฒนธรรมตะวันตกนั้นมีผลอย่างมากกับวัฒนธรรมในสังคมต่าง ๆ ในโลกปัจจุบัน ซึ่งเรียกได้ว่า “กระบวนการทำให้โลกกลายเป็นแบบตะวันตก” และในการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมดังกล่าวได้ทำให้เกิดความขัดแย้งกับวัฒนธรรมดั้งเดิมหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้น ๆ ยังรวมถึงจารีตประเพณี ค่านิยม ความเชื่อต่าง ๆ ด้วย เช่น วัฒนธรรม หรือค่านิยมการบริโภคนิยมหรือวัตถุนิยม ที่เน้นการแข่งขัน การสะสมทุนให้มากที่สุด ทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างกันของคนในสังคม รวมถึงจริยธรรมคุณธรรมค่อย ๆ หายไป หรือการขยายตัวของชุมชนชนบทกลายเป็นชุมชนเมือง เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมนี้ได้มีผลในการเปลี่ยนแปลงกฎหมายเช่นกัน เช่นในเรื่อง

เกี่ยวกับกฎหมายครอบครัวนั้นปกติตามกฎหมายดั้งเดิมกำหนดให้ชายสามารถมีภรรยาได้หลายคน แต่เมื่อได้รับระบบแบบตะวันตกในเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวการสมรสที่มีแนวคิด ให้ชายมีภรรยาได้คนเดียวนั้น ก็ได้มีกฎหมายครอบครัวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดให้ชายสามารถจดทะเบียนสมรสมีภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมายได้เพียงคนเดียวและยังมีผลต่อการปรับเปลี่ยนกฎหมายแพ่งในส่วนมรดกให้สอดคล้องกับกฎหมายครอบครัวตามไปด้วย หรือในเรื่องเกี่ยวกับทางด้านเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างมากและอาจมีผลกระทบต่อด้านต่าง ๆ ในสังคมได้ก็จำเป็นต้องมีการบัญญัติกฎหมายออกมาในการควบคุมเกี่ยวกับเทคโนโลยีด้วยเช่นกัน หรือกรณีเกี่ยวกับการสร้างเมืองหรือออกแบบผังเมืองนั้นก็ยึดถือวัฒนธรรมแบบตะวันตกก็มีผลต่อการออกกฎหมายเกี่ยวกับผังเมือง และการก่อสร้างในการควบคุมด้วยเช่นกัน เป็นต้น

และหากพิจารณาในทางกลับกันแล้วเมื่อสังคมไทยได้รับวัฒนธรรมที่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีเข้ามาแล้ว และเกิดการบัญญัติกฎหมายออกมาและการบัญญัติกฎหมายออกมานั้นก็มีผลต่อวัฒนธรรม จารีต ประเพณีที่มีมาแต่เดิมได้เช่นกัน เช่น กรณีการออกกฎหมายกำหนดเขตอุทยานแห่งชาติออกมา และได้ทำให้เกิดเขตอุทยานแห่งชาตินั้นไปทับซ้อนกับพื้นที่ทำกินดั้งเดิมของคนในชุมชนที่มีวัฒนธรรมหรือจารีต ประเพณีผูกพันกับพื้นที่นั้น ก็ย่อมทำให้คนในชุมชนต้องจากพื้นที่ทำกินดั้งเดิมนั้นไป และทำให้วัฒนธรรม จารีตประเพณีนั้น ๆ ได้เปลี่ยนแปลงหรือค่อย ๆ หายไปด้วย หรือกรณีของการออกกฎหมายตั้งกำหนดพื้นที่เป็นเขตอุตสาหกรรมขยายตัวมากขึ้นนั้นและมีความต้องการแรงงานเป็นจำนวนมาก ในกรณีนี้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงแรงงานจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น และเมื่อภาคอุตสาหกรรมล้มเหลวแล้วแรงงานจำนวนนี้จะกลับไปสู่ภาคเกษตรก็ยาก เนื่องจากอาจต้องสูญเสียที่ดินหรือปัจจัยการผลิตการเกษตรอื่น ๆ ไป เพราะคิดว่าจะได้รับผลตอบแทนที่ดีกว่าการเกษตร เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามการรับวัฒนธรรม หรือแนวคิดมานั้นโดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องแนวคิดประชาธิปไตยที่เน้นสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความเท่าเทียมกันที่ไม่จำกัดว่าเป็นเพศใด ประกอบอาชีพอะไรก็ตาม มีผลอย่างสำคัญต่อจารีตประเพณีดั้งเดิมที่การถกเถียงกันอย่างมาก เช่น ในเรื่องคติความเชื่อหรือจารีตประเพณีบางท้องถิ่นนั้นห้ามผู้หญิงเข้าไปในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์บางแห่งแต่ผู้ชายเข้าได้ อันเป็นการไม่สอดคล้องกับหลักการความเสมอภาค ความเท่าเทียมกัน หรือการไม่เลือกปฏิบัติ เป็นต้น

ในด้านสิ่งแวดล้อมนั้นเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคโลกาภิวัตน์และได้เน้นระบบเศรษฐกิจไปแบบทุนนิยมที่ค่อนข้างมากขึ้น โดยยอมรับการลงทุนจากต่างประเทศ และมีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมที่มากขึ้นนั้นได้ทำให้เกิดมีกฎหมายที่ส่งเสริมการลงทุน และกำหนดให้มีการก่อตั้งเขตนิคมอุตสาหกรรมมากขึ้น

รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมสิ่งแวดล้อมนั้นก็ไม่ใช่เรื่องง่าย และการพัฒนาเศรษฐกิจแนวนี้จำเป็นต้องมีการใช้ทรัพยากรเป็นจำนวนมากและของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งมีผลที่ทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมตามมาอย่างมากภายในไทย แต่ในปัจจุบันประเทศไทยก็เริ่มที่จะตระหนักถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมดังกล่าวมากขึ้น และเริ่มมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังมากขึ้น และการบังคับใช้กฎหมายนี้เองก็ทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของไทยเนื่องจากเมื่อเกิดการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมในไทยอย่างเข้มงวดแล้ว การดำเนินการทางอุตสาหกรรมก็ไม่สามารถจะทำได้มากเต็มที่มากกว่าแต่ก่อนเนื่องจากจะสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างจำกัดและต้องมีการบำบัดของเสียก่อนปล่อยไปในสิ่งแวดล้อมซึ่งมีต้นทุนค่อนข้างมาก และเกิดการย้ายฐานการผลิตไปที่ที่มีต้นทุนที่ถูกกว่าและไม่ถูกจำกัดด้านสิ่งแวดล้อมต่อไป

หรือในด้านแรงงานนั้นก็ยังมีผลกระทบอย่างเช่น เกิดการย้ายถิ่นฐานจากภาคเกษตรสู่ภาคอุตสาหกรรมที่มากขึ้น หรือการที่ต้องมีการจ้างแรงงานเด็กเนื่องจากค่าแรงถูกกว่าและสามารถควบคุมได้ง่าย เป็นต้น และจากการที่อุตสาหกรรมตามแบบทุนนิยมนั้นเน้นการสะสมทุน แสวงหากำไรให้ได้มากที่สุด จึงจำเป็นต้องมีการลดต้นทุน โดยได้มีกฎหมายแรงงานที่สำคัญในการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพด้านต่าง ๆ ของลูกจ้างในระบบแรงงาน แต่ก็ไม่ได้มีการบังคับใช้อย่างจริงจังก็เนื่องจากรัฐจำเป็นต้องพึ่งพาทุนสนับสนุนในการพัฒนาประเทศ เช่นในเรื่องค่าแรงขั้นต่ำแต่ละท้องที่นั้นลูกจ้างไม่ได้รับค่าจ้างตามขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด หรือการไม่มีหลักประกันที่ควรจะมีให้แก่ลูกจ้าง หรือเกิดปัญหาแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองไม่ถูกกฎหมายเข้ามาทำงานเนื่องจากค่าแรงที่ถูกกว่ามาก เป็นต้น ซึ่งได้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ลูกจ้างเป็นอย่างมาก และเป็นปัญหาตามมาที่ไม่เกิดการพัฒนาคุณภาพของประชากรที่ดีขึ้น

หรือกรณีทางด้านสังคมอื่น ๆ นั้นนอกจากที่กล่าวมาเช่น กลุ่มทางสังคมได้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปโดยอาจเป็นกระแสวิ่งกันหรือปฏิสัมพันธ์กัน รวมถึงบทบาทหน้าที่ ตำแหน่งเปลี่ยนแปลงไปจากผลกระทบที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงด้านกฎหมาย หรือกลุ่มทางสังคมนั้นก็อาจมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงกฎหมายด้วยเช่นกัน หรือกรณีสถาบันทางสังคมนั้นไม่ว่าจะเป็นครอบครัว การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ ศาสนา การศึกษา ก็ได้รับผลกระทบที่สำคัญโดยเฉพาะสถานภาพและบทบาทหน้าที่ได้เปลี่ยนแปลงไปตามที่กฎหมายได้กำหนด และสถาบันเหล่านี้ต่างก็มีผลในการเปลี่ยนแปลงกฎหมายด้วยเช่นกัน เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นบริบททางสังคมหรือกฎหมายนั้นต่างก็มีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อกันและกันอย่างสำคัญ

สรุป

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นสำหรับงานชิ้นนี้ต้องการที่จะกล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงของบริบทในทางสังคมที่เกิดขึ้นมาแล้วได้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อระบบกฎหมายอย่างไรบ้าง และการเปลี่ยนแปลงของระบบกฎหมายนั้นได้เกิดการเปลี่ยนต่อบริบทในทางสังคมอย่างไรเป็นสำคัญตามที่ได้จัดทำได้มองเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ประกอบกับข้อมูลที่ได้มีการค้นคว้าเพิ่มเติม

ซึ่งจากคำกล่าวที่ว่า “ที่ใดมีสังคม ที่นั่นมีกฎหมาย” ได้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับสังคมที่ว่าได้เกิดการรวมกลุ่มขึ้นมาในสังคมแล้วก็ย่อมต้องมีกฎเกณฑ์หรือกฎหมายขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมให้เป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อยและเกิดความสงบสุขในสังคม และในฐานะที่กฎหมายเป็นเครื่องมือในการใช้ควบคุมความสัมพันธ์ในทางสังคมแล้ว เมื่อบริบทในสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปก็ย่อมมีผลให้กฎหมายได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปหรือมีผลกระทบต่อกฎหมายด้วย และในทางตรงกันข้ามนั้นการเปลี่ยนแปลงในทางกฎหมายนั้นก็ย่อมมีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคมด้วยเช่นกัน

การเปลี่ยนแปลงในทางสังคมในยุคปัจจุบันนั้นเกิดจากลักษณะโลกาภิวัตน์เป็นสำคัญที่เกิดการพัฒนาของเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร และการเคลื่อนไหวของข้อมูลที่เป็นไปอย่างรวดเร็วจนทำให้ประเทศต่าง ๆ หรือสังคมโลกนั้นเกิดความใกล้ชิดกันเป็นอย่างมาก ซึ่งมีผลอย่างสำคัญต่อการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และกฎหมายเป็นอย่างมากที่จะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับยุคกระแสโลกาภิวัตน์ และในความเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมต่างก็มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงกฎหมายด้วย อีกทั้งกฎหมายในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการกำหนดความสัมพันธ์ในทางสังคมก็จำเป็นจะต้องถูกใช้ในการกำหนดการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกัน ซึ่งต่างก็มีผลกระทบอย่างต่อเนื่องต่อกันและกัน และสังคมไทยนั้นก็ยังมีผลกระทบอย่างนั้นเช่นเดียวกัน

ในเรื่องการเมืองภายใต้ยุคโลกาภิวัตน์นั้นมีกรณีสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนโยบายหรือการดำเนินการเมืองภายในรัฐที่มักไม่สามารถที่จะดำเนินการได้อย่างอิสระแท้จริง โดยมักตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของประเทศหรือผู้ที่มีอำนาจทุน ซึ่งเกิดจากการที่การเมืองนั้นก็จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจโดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นระบบทุนนิยมที่มีหลักการเน้นการสะสมทุน มีการแข่งขันกันอย่างเสรีทำให้เกิดผลสำคัญต่อการใช้อำนาจอธิปไตยภายในรัฐ อีกทั้งแม้หลักการแล้วรัฐต่าง ๆ จะมีสถานะที่เท่า

เทียมกัน แต่ด้วยการกำหนดจากระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมนั้นที่กำหนดว่าประเทศใดพัฒนาหรือไม่พัฒนานั้นทำให้เกิดสถานะการมีอำนาจการต่อรองที่ไม่เท่าเทียมกันได้ โดยประเทศไทยก็มีสภาพทางระหว่างประเทศเช่นนั้นเช่นกัน ส่วนภายในประเทศนั้นภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่ต้องปรับตัวด้านการเมือง การปกครอง ก็ทำให้เกิดการใช้อำนาจที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้มีอำนาจทุน ไม่ได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ตามหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย และยังเกิดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามมาด้วย

ส่วนในเรื่องเศรษฐกิจภายใต้โลกาภิวัตน์นั้นในทางระหว่างประเทศ ประเทศต่าง ๆ ไม่สามารถที่จะดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างอิสระเพราะจำต้องทำตามนโยบายขององค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจซึ่งมีประเทศมหาอำนาจอยู่เบื้องหลังได้ หรือกรณีจำต้องพึ่งพาบรรษัทข้ามชาติเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศของตนภายใต้ระบบทุนนิยม ซึ่งจำต้องบัญญัติกฎหมายให้สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรระหว่างประเทศหรือของบรรษัทข้ามชาติ และในเรื่องนี้ประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจเช่นเดียวกัน และมีผลกระทบอย่างสำคัญเช่น เรื่องช่องว่างระหว่างรายได้ของประชาชน สิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การกำหนดมาตรฐานแรงงานที่ต่ำกว่า ซึ่งมีผลต่อสิทธิเสรีภาพ ของประชาชน และเกิดความไม่เสมอภาคในทางสังคมด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมาก รวมถึงหลักการนิติรัฐที่การกระทำของรัฐต้องชอบด้วยกฎหมายด้วย

และในด้านสังคมอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรม หรือสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายนั้นต่างก็ได้รับผลกระทบภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์เช่นกันได้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามมา ในกรณีของวัฒนธรรมนั้นก็ได้ทำให้เกิดการแพร่กระจายวัฒนธรรมซึ่งส่วนใหญ่เป็นของแบบตะวันตกอย่างรวดเร็วและทำให้เกิดการปรับตัวที่สอดคล้องไม่ทัน และยังส่งผลกระทบต่อระบบกฎหมายต่าง ๆ มากมายด้วยเพื่อปรับให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของโลกาภิวัตน์ หรือในกรณีของสิ่งแวดล้อมนั้นเมื่อเกิดการพัฒนาแบบทุนนิยมในยุคโลกาภิวัตน์ที่เน้นการแข่งขัน การลงทุนมากขึ้น ซึ่งผลที่ตามมาคือการใช้ทรัพยากร และปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ซึ่งมีผลกระทบคือกฎหมายนั้นไม่สามารถควบคุมได้เนื่องจากต้องส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าตามกระแสโลกาภิวัตน์ แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันก็เริ่มมีการบังคับใช้อย่างเข้มงวดมากขึ้นเนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมได้เกิดขึ้นมากซึ่งอาจนำไปสู่การปัญหาที่ยิ่งใหญ่ตามมา และผลจากการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดก็ได้เกิดผลย้อนกลับคือผู้มาลงทุนย้ายฐานการผลิตเพื่อเป็นการลดต้นทุนและให้เกิดการใช้ทรัพยากรได้ในที่ที่ไม่เข้มงวดด้าน

สิ่งแวดล้อมมากนัก ส่วนในกรณีการบังคับใช้กฎหมายนั้นก็ไม่มีการใช้กฎหมายอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน ผู้ที่มีอำนาจโดยเฉพาะอำนาจทุนนั้นมักจะไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายแม้การกระทำของผู้นั้นจะขัดกับกฎหมายก็ตาม

แต่อย่างไรก็ตามบริบทสังคมนั้นมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอย่างเชื่อมโยงแต่ละด้านซึ่งกันและกัน และจากที่กล่าวไปแล้วว่ากฎหมายก็เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการกำหนดความสัมพันธ์ของคนในสังคม เมื่อบริบทสังคมมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา กฎหมายที่จำต้องปรับให้สอดคล้องกับบริบทสังคมนั้นก็จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาด้วยเช่นกัน ซึ่งหากบริบทสังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะเป็นการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยี ฯลฯ ระบบกฎหมายของไทยไม่ว่าจะเป็นการบัญญัติกฎหมาย ตั๋วกฎหมาย การตีความกฎหมาย หรือการบังคับใช้กฎหมายนั้นก็ต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย มิเช่นนั้นก็อาจเกิดปัญหาตามมาได้ และไม่เฉพาะด้านกฎหมายเท่านั้นบริบทสังคมด้านอื่น ๆ ด้วยเช่นกันเพราะบริบทสังคมแต่ละด้านนั้นต่างก็มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกันที่ทำให้สังคมดำรงต่อไปได้นั่นเอง

บรรณานุกรม

การปกครองระบอบประชาธิปไตย, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม, 2554, จาก

http://www.baanjomyut.com/library/democratic_system/index.html

ชูพันธุ์ ชมพูจันทร์. เทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลง ที่ส่งผลกระทบต่อประชาคมโลก. สืบค้นเมื่อวันที่

24 ธันวาคม, 2554, จาก http://www.baanjomyut.com/library/global_community/07.html

ณัฐพงศ์ รักงาม. การเมืองระหว่างประเทศ. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม, 2554,

จาก http://www.baanjomyut.com/library/global_community/04.html

ดุจฤดี คงสุวรรณ, วรรณะ รัตนพงษ์. สถานการณ์ด้านสังคมและวัฒนธรรม. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม,

2554, จาก http://www.baanjomyut.com/library/global_community/02.html

ดร.ภูษณ ปริรัมย์มาโนช. ผลกระทบของโลกาภิวัตน์กับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจโลกและสังคมไทย.

สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม, 2554, จาก [http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?](http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=1153.0)

[topic=1153.0](http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=1153.0)

ดร.อนุสรณ์ ธรรมใจ. “มองมุมใหม่: การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ” กรุงเทพฯธุรกิจ. 16 กรกฎาคม 2546.

สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม, 2554, จาก <http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2003q3/article2003july16p1.htm>

ทศพร มุขรัตน์. ระบบกฎหมายของโลก. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม, 2554,

จาก http://www.baanjomyut.com/library/global_community/05.html

แนวคิด ทฤษฎีว่าด้วยรัฐ. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม, 2554, จาก <http://www.baanjomyut.com/library>

[/2552/state.html](http://www.baanjomyut.com/library/2552/state.html)

ผศ.ชมพู่ โกติรัมย์. ประชาธิปไตยสายกลางจุดเชื่อมระหว่าง อำนาจ ผลประโยชน์ ความยุติธรรม.

สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม, 2554, จาก <http://www.baanjomyut.com/library/2552/>

[democratic_medium.html](http://www.baanjomyut.com/library/2552/democratic_medium.html)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาอากาศโท ดร.สุมิตร สุวรรณและคณะ. **มนุษย์กับสังคม เศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย และสิ่งแวดล้อม**. โครงการวิชาบูรณาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต กำแพงแสน

พัชรี สุวรรณศรี, สุภัทณี เปี่ยมสุวรรณกิจ. **เศรษฐกิจโลก**. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม, 2554, จาก http://www.baanjomyut.com/library/global_community/03.html

ลัทธิเศรษฐกิจ. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม, 2554, จาก http://www.baanjomyut.com/library_2/history_of_economic_doctrines/index.html

วรรณะ รัตนพงษ์, ดร.อนันต์ ล้วนหทัย. **ประชาคมโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์**. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม, 2554, จาก http://www.baanjomyut.com/library/global_community/08.html

ศาสตราจารย์ ดร. ซามูเอล พี. ฮันท์ตัน. **ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม**. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม, 2554, จาก http://www.baanjomyut.com/library_2/the_clash_of_civilizations/index.html

ศาสตราจารย์ ดร.ผาสุก พงษ์ไพจิตร. **ประชาธิปไตย ประชาสิทธิ ประชาธรรม**. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม, 2554, จาก <http://www.baanjomyut.com/library/2552/democracy.html>

ศาสตราจารย์ โรเบิร์ต ดับเบิลยู ค็อกซ์ เขียน, ศาสตราจารย์ ดร.ผาสุก พงษ์ไพจิตร แปลและเรียบเรียง. **เศรษฐศาสตร์การเมืองและระบบโลก**. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม, 2554, จาก http://www.baanjomyut.com/library_2/political_economy_and_the_world/index.html

สมชาย ปรีชาศิลป์กุล. **นิติศาสตร์ไทยเชิงวิพากษ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2549

สุลักษณ์ ศิวรักษ์. **แสวงหาสาระของประชาธิปไตยสำหรับเมืองไทย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม, 2554, จาก http://www.baanjomyut.com/library/2552/seeking_substance_of_democracy.html

อภิชัย พันธเสน. **เศรษฐศาสตร์และการเมือง**. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม, 2554, จาก http://www.baanjomyut.com/library/political_economy/index.html